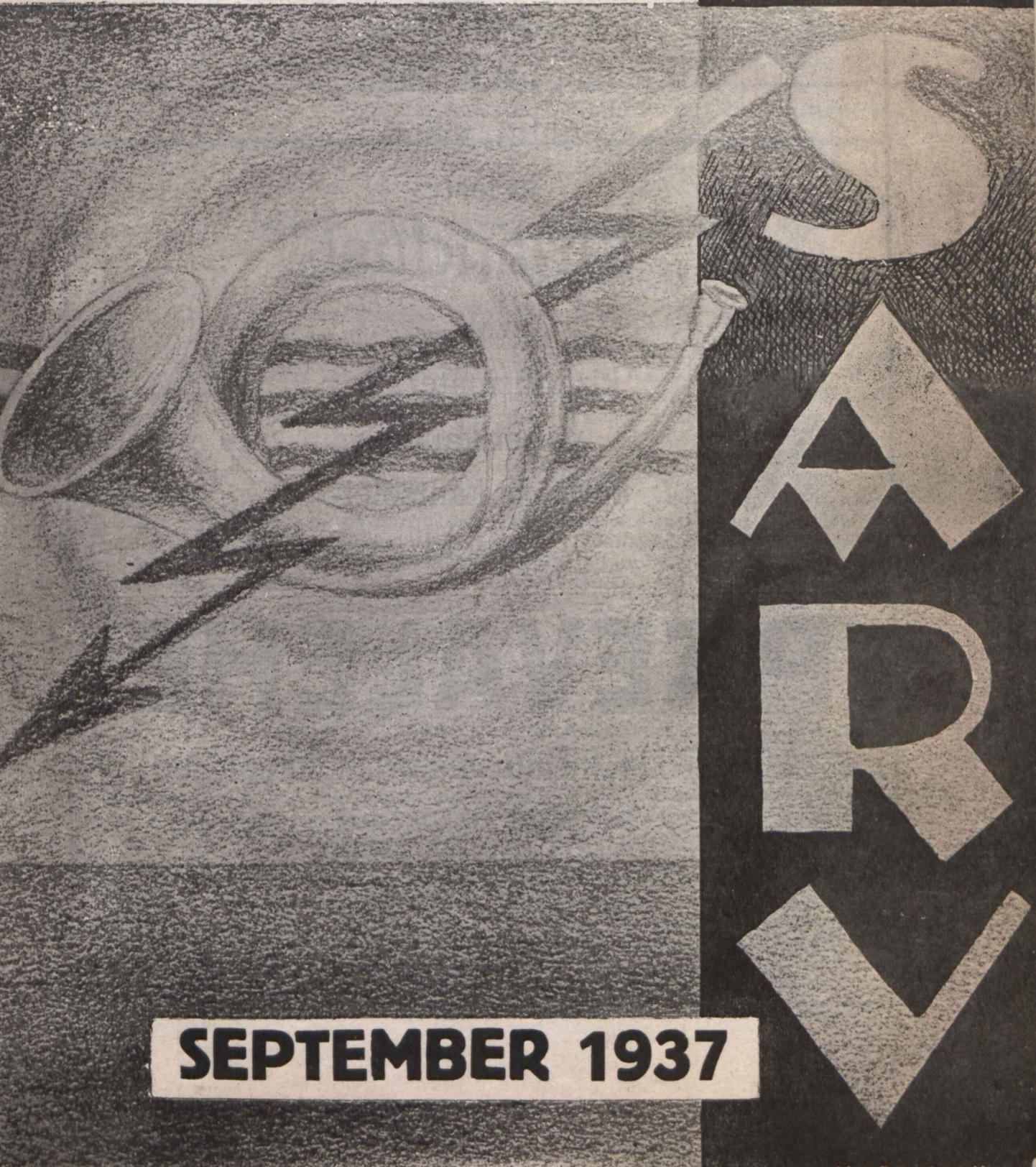

POSTI

SEPTEMBER 1937

Müüme isikutele ja asutistele
võistlemata hindadega!

Rikkalikus valikus

Ilu-, teaduslikku-,
jutu-, näite-
ja laste-
kirjandust

Kõiksugu

kirjutusmaterjale,
paberikaupu,
kooli- ja kantselei-
tarbeid

PÄEVALEHE

raamatu- ja kirjutusmaterjali kauplused

Suur Karja 23, tel. 446-11
Pikk tänav 2, „ 428-83
Tallinnas

* ILMUB * KORD * KUUS *

POSTISARV

POSTI-, TELEGRAAFI-, TELEFONI- ja RAADIOTEENIJATE AJAKIRI
POSTI-, TELEGR.-, TELEFONITEENIJATE KUTSEÜHINGU, TEHNILISE ALA TEENIJATE ÜHINGU
ja TALLINNA PEAPOSTKONTORI AMETNIKE KOGU HÄ'ALEKANDJA

Nr 9 (50)

29. septembril 1937

5. aastakäik

Meie kutseorganisatsiooni ümberkorraldamisest

Riho Viilup, P.-t.-t. teenijate Kutseühingu keskjuhatus abiesimees.

Kui käesoleval aastal peetud kongressil otsustati asuda meie kutseühingu ümberkorraldamisele, siis ei olnud selles midagi üllatavat, nagu „Postisarves” nr. 7/8 kirjutab hr. H. I—k (H. Imelik), vaid kongress, pärast 2—3-aastast kõhklemist otsustas asuda asja lõplikule lahendamisele, s.o. järgneval kongressil lõplikult otsustada, kas püsima jääda senise mooduse juurde või luua uus, uue põhikirja alusel tegutsev kutseesindus — postiteenijate kogud.

Selleks otsuseks olid kindlasti mõõduandvad kaks asjaolu — esiteks: viimastel aastatel valitsenud tendents riigiteenijaid koondada kindlakorralisele organiseerimismvormile, vastandina seni teotunud vaba ühingu kujulistele vormele ja teiseks, et senini kestnud kõhklemine ja kahe vahel olemine ei ole kuigi soodus ühegi organisatsiooni olemisele ega tegevusele. Ilmselt on parem omada tagavaras või ka panna maksma kõigiti läbikaalutud ja vabalt väljatöötatud organiseerimismvorm, kui võibolla tarviduse korral kiiresti kuhjata kokku paragrahve, ilma et neid võimalus oleks küllaldaselt kaaluda.

Nii on kõigiti tervitatav kongressi otsus, sest selle tulemusena selgub järgneval kongressil meie kutseesinduslik tegevus vähemalt lähemateks aastateks.

Tekkinud olukorras keskjuhatuses sekretär hr. J. Kallasma avas „Postisarves” kirjutise organiseerimise põhiküsimusest, et saada avalikkuselt mõtteid, vihte, mis oleksid kasutatavad uue organiseerimismooduse väljatöötamisel. Sellest kirjutisest hr. H. I—k püüab leida keskjuhatuses seisukohta, mille järele keskjuhatus õigustab postiteenijate kogude ellukutsumist, milles liikmetel äärmiselt piiratud õiguste sfäär — suurem osa tegevusest vaid lõbustused ja kohustused. Uue loodava kutseesinduse õigustamine või mitteõigustamine ei kuulu üldse keskjuhatuses kompetentsi. Töötades välja uut põhikirja keskjuhatus teotseb vaid kongressi otsuste täitjana, sama hästi kui teistegi kongressi otsuste suhtes. Meie kutseesinduse muutmise küsimus ju otsustati kevadisel kongressil salajasel hääletamisel absoluutse häälteenamusega (poolt 31, vastu 7 häält).

Nende ridade kirjutades on uus postiteenijate kogude põhikiri viimistlemisel. Lähemal päevil võtab keskjuhatus selle vastu ja saadab kongressi otsuse kohaselt osakondadele tutvumiseks ja seisukohade avaldamiseks. Hiljem, koordineeritud osakondade seisukohtadega, esitatakse põhikiri kongressile lõplikuks otsustamiseks, kas see rakendatakse ellu või ei.

Osavõtnuna keskjuhatuse töökoosolekuist põhikirja väljatöötamisel võin kinnitada, et tööd on tehtud parima tahtega ja täie vastustundega oma kaasteenijate ees, et luua organisatsioon, mis võimaldaks oma liikmeil, postlastel, liituda üksmeelseks ametialaliseks pereks, süvendada isamaa-armastust, rahvuslikku ja riiklikku ühistunnet, kuid seejuures ka võimaldada õiguslikku, legaalselt kaitset ja anda võimalust oma majanduslike pädevumade arutamiseks ja olukorra parandamiseks. Läheks pikale põhikirja kavandit arutada üksikasjaliselt — sellega tutvumise võimalused avanevad peatselt. Võib vaid üht öelda: kui õnnestub väljatöötatud kujul põhikirja rakendada, võib loodud organisatsioonile anda täie õnnistuse — igasuguste tontide seinalle maalimine sel puhul oleks asjata.

Oluliseks muutuseks uues põhikirjas on, et organisatsiooni kuuluvad kõik koosseisulistel kohtadel teenivad ametnikud ja teenijad. See on uuendus, mille kohta on palju vaidlusi. Hr. H. I—k nimetab seda moodust ebademokraatlikuks. Paljude vanemate kutsetegelaste ja ka minu isiklik arvamus on siin pisut teistsugune. Ma ei määritle seda moodust kui demokraatlikku või ebademokraatlikku, kuna need on väga relatiivsed mõisted. Lähtun otstarbekuse seisukohalt. On ilmne, et ühinguid ja organisatsioone hinnatakse selle järele, kui suur on sinna kuuluvate huviliste koguhulk. Liiasi veel kutseesinduslikul alal. Siin tehakse vägagi teravalt vahet, kas organiseerunud on 100% või 50—60%. Meil senini on umb. 1400 eksploatatsiooni ala teenijast kutseühingus organiseerunud umb. 1000, s. o. ca. 70%. Protsendimäär on vägagi muutlik — võib sama hästi tõusta 70—80-le kui langeda 30—40-le. Kui kutseühingu koosolekuil arutame igasuguseid teenistuslikke küsimusi ja nõuame pallkade kõrgendust jne., tekib küsimus kas ülejäänud, kutseühingusse mittekuuluvad (praeguses olukorras umb. 30%) on siis oma olukorraga rahul, kas neid ei puuduta majanduslikud mured, ei vaja kõrgendamist nende palk? On ju selgem kui selge, et nood samuti on huvitatud kutseühingu tegevusest, nad on aga n. ö. „vaikivas olukorras” ja oma rahulikus üksikõiksuses on nõus jagama kutseühingu töövilja. Üldmulje aga jääb niisugune, et üks osa teenijaist on oma oludega rahul — osa aga viriseb ja nõuab õigust. Vaadake,

niisugune olukord vähendab tunduvalt organisatsiooni kaalu. Eriti aga teenistuslalistes küsimustes. Ütlete — „kasvatusega peab saama kõrge organiseerimise protsendi.” Kahtlen. Eks ole ju 20-aastase tegevuse kestel mõnigi keskjuhatuse püüdnud ilusaid kasvatusevõtteid tarvitada, kuid organiseerumise % on ikka endine. Ja kuidas kasvatadagi? Juhatus kunagi nii, et üks asutis in corpore lahkus kutseühingust. Pärides nii üksmeelse lahkumise põhjust, vastati, et vaadake linnas saavad ühingu liikmed kinodes ja teatrites hinnaalandusi ja soodustusi, meie, maarahvas, aga ei saa mingit kasu jne. (sic!). Olge lahked, kasvatage!

N.n., sundorganiseerimisega aga sellised nähud kaoksivad ja senised „vaiksed olivad” vähemalt liikmemaksuga aitavad üldolukorra parandamiseks kaasa. Ja liikmemaksugi koguneks rohkem ning organisatsioonil jääks võimalus anda abi sinna, kus häda, puudus, tarvidus.

Kahtlematult oleks edu hulga suurem igasugu teenistusolukordade ja küsimuste arutamisel ja lahendamisel.

Teine olulisem muudatus oleks, et kogu organite asjaajamine võrdsustatakse ametialalise tegevusega ja seda võimaldatakse teha ametiruumes, ametiajast teenistustarbeid kasutades. Selle uuenduse paremuse vastu ei vaidle vist küll keegi. Ruumide ja asjaajamistarvete näol suureneb organisatsiooni tulu ja kutsealaliste küsimuste lahendamiseks ei ole tarvis oma tööpäevi pikendada „ületundidega”, millele kestel tehtud töövilja läheb ometi kogu ametkonna kasuks. Need on olulisemad küsimused. Kogude organid, valmivas kavas, on ikkagi valitavad. Kindlamini on vaid fikseeritud üldine kord ja järelevalve üksikute organite üle.

Oleva kutseühingu pooldajad toovad selle kaitseks hüvedena selle demokraatlikkust ja tegevusvabadust. Mis puutub demokraatlikkusse, siis ütlesin juba kord, see mõiste on liiga relatiivne. Ajalugu on näidanud paljugi väga demokraatliku saatust. Nii meiegi riiklus oli kord ummikus liigse demokraatia tulemusena. Aga tegevusvabadus? Kui lehitseda ligi 20 aasta kestel peetud kongresside protokolle, siis leidub seal tõesti väga palju vabu väljendeid ja mälestusi suurtest sõnalahingutest, kuid tulemused? Kui palju noist resolutsioonest on teostunud ja kui palju nendega saavutatud? Kui seda väga palju oleks, siis ei

oleks me palgalt praegu ühed ametkondade lõpus olevaid ja ei figureeriks suurem osa noist ilusasisulistest resolutsioonidest järgnevate ja jälle järgnevate kongresside otsustena protokollides.

Lõppeks peame ikkagi meelde tuletama, kes me oleme? Oleme ju vannutatud riigivõimust sõltuvad ametnikud ja alati kohustatud leppima sellega, mille riik võimaliku leiab meile vastu tulla!

Arvestades praegumaksvaid vaateid, mis igatahes ei näi olevat mingi ajutine

nähe, ei ole me kutseesinduslikus tegevuses vahest kunagi loota suuri tulemusi suurte sõnade tegemise ega laia tegevusvabadusega, ennem vahest korralikult organiseeritud riiklikult arvestava ametiesindusega. Mõõduandev ei ole tulevikus vahest vabaduse avarus, vaid esinemis- oskus ja arenenud distsipliin.

On olnud me praegusegi vabaduse juures juhte, kus me pole saanud talitada oma tõekspidamiste kohaselt ja oleme pidanud arvestama, et oleme riigist — oma tööandjast — sõltuvad ametnikud.

Riigi klassiloterii piletite müük ja müügitasud

Kas on vaja müügikohti avada ärides?

Endu Päit

Kodanikkude huvi klassiloterii vastu näitab üha tõusu, missugune tendents on püsinud algusest peale ja püsib nähtavasti ka edaspidi. Arvatavasti tuleb see sellest, et huvitatud ei ole mitte üksnes kodanikud, piletite ostjad, vaid samuti ka piletite müüjad ja müügi korraldajad. Esimesed sel põhjusel, et loodetakse saada õnnelikuks võitjaks ja teised sel põhjusel, et mida suurem läbimüük, seda suurem müügitasu.

Siin on õnnelikul kombel maksma pääsenud huvideühtlus tarvitaja ja pakkuja ehk ostja ja müüja vahel.

Tuleks sinna poole püüda tõsisema tahtega kui seni, et analoogiline huvideühtlus maksma pääseks ka neis asutistes, kus klassiloteriipiletite müüki toimetatakse. On ju väga loomulik ja arusaadav, et seal, kus on tegemist rahateenimisega, mis pealegi annab ametniku või teenija pärispalgale õige tunduva lisa, leidub põhjendatud nurisejaid, kes sellest osa ei saa. Sest kellele ei kuluks lisateenistus maasikmarjana ära, lisateenistus madalate palkade tõttu!

Kuna aga klassiloteriipiletite müük riigiasutistes on nii korraldatud, et sellest ja müügistasust saavad osa ainult üksikud, siis soodustub üksikute olukord, mis ei paista olevat õiglane. See põhjustab asutiste teenijate vahel arusaamatuste tekkimist, kutsudes esile huvide ebaühtlust, mis omakorda loob ebaharmonilise meeoleolu, ebasoodsa sõbralikuks koostööks.

Teisest küljest on klassiloteriipiletite

müüki korraldada asutistes, kus koosseis ulatub mitmekümne ehk isegi mitmesaja teenijani, niiviisi, et sellest tööst kõik teenijad ja ametnikud osa saaksid võtta, peaaegu võimatu, ilma et ametnike töö ei kannataks. Mõnes asutises on sel alal katseid tehtud, mis aga olukorras muudatusi, olulisi muudatusi ei ole toonud, küll aga on välja kutsunud veelgi sügavamaid dissonantse. See näitab, et riigi klassiloteriipiletite müügi- ja müügitasude jaotamise põhikord tuleks muuta seal, kus see on võimalik ja kus senine kord on kutsunud esile põhjendatud lahkkelisid.

Kahjuks ei ole võimalik, nagu juuba mainisin, siin olulisi korrektiive läbi viia, ilma et mitte muuta klassiloteriipiletite müügi põhikorda või ette võtta asutises sagedasi ametnikkude ümberpaigutamisi, mis teenistusehuvide seisukohalt vist küll mitte soovitatav pole, nagu tegelik elu näitab. Sellegipoolest soovitada ainuõiget lahendusviisi ja nimelt: — asutistes, kus on tööd normeeritud, arvata riigi klassiloteriipiletite müügitasu asutise koosseisu kokkuhoiu preemia hulka (preemia seaduse kohaselt), välja arvatud tegeliku piletimüüja tasu 2 senti täispiletilt, mis jääks pileti müüjale. See lahendus oleks teretulnud kõigile teenijatele, mis seaks jalule huvideühtluse ja sõbraliku koostöö meeolu.

Asjaolu, et rahva huvi riigi klassiloteriipiletite vastu ei ole vähenenud ja ei paistagi vähenevat, annab põhjust opti-

mismiks. See asjaolu kindlustab hooga pileтите leviku ka edaspidi. Arusaamatuks jääb sellepärast, mis põhjustel riigi klassiloteriipiletite müüki toimetatakse ärides, kauplustes, kuhu, nagu ajalehtedest loeme, on antud õige suurel hulgal pileteid müügiks (Tallinnas mõned juudisoost ärimehed on läbimüünud kuni 800 raamatut). Ei võiks kahtlust olla selles, et asutised, eriti riigi- ja omavalitsusasutised üle terve maa hõlpsasti sellega

toime tulevad. Sealjuures oleks võimaldatud riigi- ja omavalitsusametnikele ja -teenijaile lisatasu teenimine nende väikeste palkade kompensatsiooniks, mis parandaks riigi- ja omavalitsusteenijate ja -ametnikkude majanduslikku olukorda. See oleks ju riigihuvides. Jääme lootma, et edaspidi asutistes pileteid küllaldaselt leiduks, et saaks ostjaid rahuldada täiel määral, mida senini teha ei saadud pileтите otsalõppemise tõttu.

Riigiteenijaskond naisestub

Tühjad hällid kaovad

Kui aastakümneid tagasi valitses arvamine, et naise võimed ja vaimlised omadused ei võimalda võistelda mehega ja sellepärast naise tööjõudu mehe ülesannetes ei saadud kasutada, vaid ignoreeriti, siis on selles küsimuses nüüd põhjalik pööre ilmsiks tulnud. Nüüd on jõutud veendumusele, mida tegelik elu näib tõendavat, et paljudel tööaladel naine ei suuda mehega mitte üksnes võistelda, vaid paiguti oma ülesannetega isegi paremini toime tulla. Ka neil aladel, kus mees aastasade jooksul oli ainuõiguslik võitleja, kuhu naist kui nõrka olendit ei peetud võimalikuks ja sündsaks ligi lasta, hakkab naine kohanema ja mehele tõhusat abi pakkuma. Sellest näiteid Ilmasõjast ja sellele järgnenud rahvaste vabadusvõitlusest, kus naised näitasid üles vahvust ja vastupanu nagu mehedki.

Elu on muutunud ja sellega ühes arvamused ja tõekspidamised, kuigi rutinäärid ei tahaks seda tunnustada. Juba see asjaolu, et naised arvuliselt ületavad mehi, paneb mõtlema ja sunnib järeldusi tegema.

Kuid siin on oldud ebajärjekindel.

Veel mõni aasta tagasi ei soovitud riigiteenistuses näha naistööjõude ja eelistati mehi. Nüüd on ka juba ametlikult teisele, vastupidisele seisukohale asutud.

Hiljuti saadeti ametkondade keskkohast ringkiri kohapealsetele asutustele kaalumiseks, kui suurel arvul on võimalik ja soovitav võtta naistööjõude asutiste koosseisu, vihjates sellele, et naisametnikud tulevad toime oma ülesannetega.

Paljud asutiste juhid ongi asunud seisukohale, et pool koosseisust võiks olla

komplekteeritud naisametnikest.

Arusaadavalt tekitab seesugune äkiline muudatus meesametnikes teatud ärevust, ehkki naistööjõudude osaline kasutamine on riigiteenistuses, samuti ka mujal juba läbi viidud. Kui arvesse võtta, et teenistuse leidmine praegustes oludes pole mitte kerge ja et viiekümneprotsendiline naistööjõu tarvitamine võimalikud teenistuskohad kinni paneb, siis paistavad kartused olevat põhjendatud. Sealjuures ei tuleks mitte unustada seda, et rohke tööjõu pakkumine võib mõjuda palkade allasurumisele, mis juba praegu on väga madalal riigi- ja omavalitsusteenistuses kui ka erateenistuses. Need asjaolud hoiatavad toimetamast liiga radikaalselt, äkkpöördeliselt.

Kuid tahame siiski loota, et ärevuseks põhjust ei ole, et see küsimus teistviisi laheneb, ehkki naiste tööjõu kasutamine suuremas ulatuses senisest kutsub esile võistluse. Sest ei tohi unustada, et elupale ja sisu on teinud suure muudatuse, mida peame tunnustama.

Aastakümneid tagasi teenis mees nii palju, et ta suutis toita enese, et ta suutis soetada perekonna ja võimaldas perekonnale korrapärase elu, mõistliku ja nagu öeldakse inimväärilise äraelamise, sest teenistustasud, palgad olid mõistlikud.

Nüüd suudab mees oma teenistusest perekonda vaevalt elatada, rääkimata sellest, mida vaja anda lastele kaasa, et nad elus oleksid võitlusvõimelised — tarvilikku haridust, korralikku kasvatust jne. Seda ei võimalda praegu mehe palk ja sellepärast jäävad ka hällid tüh-

jaks, mille üle kurdetakse ja mis on tõepoolest hädaohtlik meie rahva ja riigi tulevikule.

Siin tuleb paratamatu naisel appi tulla ja ta teebki seda heameelega, kui temale võimaldatakse oma võimeid rakendada, kui temale luuakse teenistuse saamise võimalused ühesugusel alusel mees- tega. Sellelt seisukohalt oleks naise teenistus ja temale teenistuse võimaldamine tervitatud ja ei võiks meestes kadedust, veel vähem ärevust tekitada. Küllap täi-

tuksid siis ka senised tühjad hällid ja tuleks lisaks palju uusi täishälle.

Ühtlasi kaoks naisel kindlustuse tunne ja kasvaks enesest lugupidamine, kui ta ei tarvitse mehelt iga penni paluda, vaid võib isegi veel mehe kasinat sissetulekut suurendada.

Vallalised naised oma iseseisva teenistuse ja sissetuleku tõttu leiavad peagi elukaaslase, kellega loovad ühise kodu ja hälli, kust võrsuvad noored kodanikud, keda riik vajab.

Endu Päit.

Kutseühingu keskjuhatuse tegevusest

Suve jooksul peeti keskjuhatuse koosolekuid 7. mail, 12. mail, 22. mail, 2. juulil, 6. septembril ja 17. septembril.

Suvilad

Keskjuhatuse tegevus suvekuudel oli pühendatud peaasjalikult suvilate korraldusele ja ruumide väljaandmisele.

Narva-Jõesuu majadele tehti mõningad vähemad remondid, uuendati tapeete, parandati uksi ja pliite, täiendati sisustist, pandi igasse majja elektervalgustus ja akendele kardinad.

Haapsalu maja värviti väliselt ja tehti mõned vähemad parandustööd ning ehitati pumbakaev.

Elva maja juures tehti mõningad vähemad parandustööd.

Suvilate ruume kasutati tänavu järgmiselt: Narva-Jõesuus on 28 tuba, kasutajaid oli 41 leibkonda 93 isikuga. Ajutisi peatujaid oli N.-Jõesuus 15 leibkonda 22 isikuga.

Juulikuus olid kõik toad välja antud kuid juunis ja augustis oli vabu tube.

Haapsalus on 9 tuba. Ruume kasutasid 33 leibkonda 81 isikuga. Haapsalu toad olid kõik täis juuni-, juuli- ja augustikuus, ka mais ja septembris olid ruumid osaliselt välja antud. Juulikuus jäi rahuldamata 50% palveid. Juulis sai keskjuhatust ainult neile ruume anda, kes esitasid arstitunnistuse mudavannis ravimiseks.

Elva suvilas 7 tuba. Kasutasid 20 leibkonda 42 isikuga. Toad olid kõik kasutatud. Lähikäidavaid tube kasutasid ajutiselt 5 leibkonda 10 isikuga. Juulikuus oli soovijaid rohkem kui tube ja rahuldati neid, kes kasutasid ruume esimest korda või rohkem aastaid tagasi.

Vormiriided

Postivalitsus saatis keskjuhatusele tutvunemiseks uue vormiriide kirjelduse kava. Keskjuhatust moodustas vormiriide kandjatest komisjoni, kes leidis kava sobiva olevat. Keskjuhatust teatas postile, et kava on sobiv, sooviga, et talvümüts oleks nokaga ja vill mitte väga pika karvaga.

Ülematele ja abidele vormiriide andmiseks saatis keskjuhatust postile märgukirja.

On kuulda, et postel pooldab asja ja võtab eelarvesse summad.

Raudteesõidupiletid

Kongressi otsuste täitmiseks saatis keskjuhatust härra teedeministrile kevadel kirja soodustatud hinnaga piletite saamiseks puhkekodudesse sõitjaile. Vastus tuli eitäv.

Järgud

Vanemate ja kõrgemajärguliste ametikohtade juurdeloomiseks saatis keskjuhatust postile märgukirja, milles kirjeldati praegust olukorda, kus töö suurenemisega on suurenenud teenijate üldarv, kuid kõrgema- ja vanemajärguliste ametikohtade arv on jäänud peaaegu endiseks. Postel kaalub küsimust, mida- gi ehk selles suhtes tehakse, kuid pole teada, kui suures ulatuses.

Kursused

Kongressi otsuse kohaselt palus keskjuhatust posteli korraldada teenijatele võõrkeelte kursusi ja kuna keeleõppimise teenijalt on nõudnud eriliselt vaeva, siis vastavalt sellele määrata

keelteoskajale kõrgemad järgud ning hoolitseda selle eest, et välisvahetuse asutistes oleks nõutaval määral võõrkeelte oskajaid. Vastust pole saadud. Suulisel kõnelusel avaldas härra direktor arvamist, et see küsimus pole kuigi akuutne, sest gümnaasiumi lõpetajad oskavad seevõrra võõrkeeli, kui see ametkonna töös vajalik.

Keskjuhatuse kongressi otsuse kohaselt palus posteli korraldada ametialalisi kursusi, komandeerides üle riigi teatava arvu teenijaid kursustele, et sel teel süvendada ametioskust.

Härra direktor suulisel kõnelusel arvas, et kufutusi ei saa selleks teha, küll oleks võimalik kursusi korraldada teenijate vabal ajal. Ka ei olevat kursuste järgi erilist tarvidust, sest määrustikud ja juhtnõõrid olevat head ja arusaadaval kujul kirjutatud, millest iga teenija neid lugedes võib end täiendada ja oskusi süvendada.

Märgukirjale pole veel vastust saadud.

Kongressi otsuse kohaselt saatis keskjuhatuse postelile märgukirja ametnike välismaile komandeerimiseks, et õppida välismaade töökorraldusi, mis võiksid osutuda meile kasulikeks. Vastust pole saadud, kuid suulisel kõnelusel avaldas härra direktor arvamust, et sõidu- ja päevarahasid ei saa maksta, ainult sel teel oleks asi teostatav, kui keegi oleks nõus ennast laskma komandeerida kodumaise kuupalgaga. Et aga välismaile elu märksa kallim ning peale selle veel sõidurahad, siis vaevalt vabatahtlikke leidub, kes säärastel tingimustel sõidaksid.

Kosseis

Keskjuhatuse palus posteli kongressi otsuse kohaselt määrata asutistele normidekohane kosseis. Vastust pole saadud. Härra direktor arvas, et ei saa krediiti sel määral, et kosseis oleks vastav normidele, sest siis peaks olema teenijaid rohkem, kuna puuduliku kosseisuga läheb ju vaid osa s. o. 50% puuduvate teenijate palgast väljamaksmiseks preemiate näol, kuna 50% jääb riigi kasuks.

Kaitseliidu-vormivarustis

Postiteenijate kaitseliitlaste kaitseliidu vormiriide soetamine on kaua aastaid olnud valulapseks, kuna nende soetamine on raske väikesepalgalistel teenijatel. Mitmed on pööranud selles asjus erikapitali poole toetuse saamiseks. Kuna erikapitali summad lähevad kultuuriliseks otstarbeks ja suvilate korraldamiseks ning lastele koolirahadeks, siis pole ka siit võimalust olnud kaitseliitlasi toetada kuigi selleks pole puudunud hea soov.

Keskjuhatuse palus posteli võtta varustuseelarvesse selleks summad. Mõõdunud aastal postalitsus kogus andmeid kaitseliitlaste arvu kohta ja võttis eelarvesse summad, mida pooldas ka tolle aegne teedeminister.

Majandusministeerium kustutas need summad eelarvest, kuna puudub nende kulude tegemiseks seaduslik alus.

Tänavu pööras keskjuhatuse märgukirja härra kaitseväge ülemjuhataja poole, paludes tema autoriteetset toetust selleks, et riigi eelarve korras postiteenijatele-kaitseliitlastele antaks kaitseliidu vormivarustis ehk kas või natuuras sõjaväe ladudest, riided ja saapad.

Vastus tuli eitav, kuna ka sõjaväes tehtakse kulutusi vaid seaduse alusel ja eelarve piirides ning selleks otstarbeks pole seaduslikku alust kulutusi teha.

Põhikiri

Kongressi otsuse kohaselt keskjuhatuse ülesandel sekretär J. Kallasma koostas postiteenijate kogude seaduse ja põhikirja eelnõud. Keskjuhatuse arutas eelnõusid oma kolmel koosolekul, tehes mõningaid parandusi ja täiendusi ja nüüd saadetakse eelnõu osakondadele arvamuste avaldamiseks.

Suve jooksul keskjuhatuse esimees J. Uustalu algatusel pidasid Kuresaare ja Haapsalu osakonnad peakoosolekud, kus esimees kandis ette eelnõud. Neil koosolekuil tehti parandusi, mis keskjuhatuse sisse võttis enne osakondadele saatmist.

Keskjuhatuse.

Tellige ja levitage „POSTISARVE“

Konstantin Böstrov 50-aastane

S. a. 20. septembril sai Postivalitsuse postiveo juhataja Konstantin Böstrov 50-aastaseks. Ta sündis 1887. a. Rapla alevikus.

Postiteenistust alustas VI j. ametnikuna Sil- lamäe postkontoris 1905. a., 1906. a. oli teenis- tuses Kärus ja Jõhvis, 1908. a. Raplas, 1909. a. Riia postkontoris, 1913. a. Orissaares kontori ülemana ja 1915. a. Riia p. t. ringkonna valit- suses arveametnikuna.

Eesti iseseisvuse algusest teenis postivalitsu- ses. Organiseeris Harjumaa ja osaliselt ka Jär- vamaa postiasutisi. Postivalitsuses alustas tee- nistust II j. ametnikuna, hiljem oli jaoskonna juhataja abiline, postiveo toimkonna juhataja, juriidilise toimkonna juhataja, postiekspluatatsi- ooni juhataja ja alates 1927. a. 1. veebruarist kuni tänaseni postiveo juhataja.

Kõik, kes K. Böstroviga koos on teeninud, tun- nevad teda hoolsa ja kõigiti asjatundliku tööme- hena ning vastutuleliku ja hääsüdamliku kol- leegina.

Kuid väga ja väga paljud kaasteenijad tun- nevad teda ka meie ametkonna organisatsioonide tegelasena. K. Böstrov on kauemat aega olnud meie kutseühingu Tallinna osakonna esimees ja lugematuid kordi kongressisaadik. Tallinna osa- konna esimehena on ta erilist hoolt kandnud postiteenijate Pirita puhkekoju eest. Tänu tema energiale ja julgetele otsustele on kodu tähtsal määral laiendatud, sisustist täiendatud jne. Organisatsiooni juhina K. Böstrov on osanud koostööd oma lähemate kaastegelastega hoida kõigiti lahusa ja sõbraliku, lahkkelideta ja aru- saamatusteta.

Peale kutseühingu on ta veel tegevuses Posti- valitsuse teenijate hoiu-laenukassa revisjoniko- misjonis ja ametkonna teenijate matusekassa ju- hatuses. On kaitseliidu II kl. kütt, hoolsa töö eest kaitseliidus on temale annetatud Valge Risti hoolsusmärk.

50-a. sünnipäeva puhul käis teda tervitamas meie kutseühingu keskjuhatus, Tallinna osa- konna juhatus ja Tallinna osakonna laulukoor, peale nende palju lähemaid kaasteenijaid ja tut- tavaid.

Hüüame juubilarile kolmekorse vägeva elagu ja soovime talle palju head tervist, head käe- käiku ja raugemata tahet tööks edaspidisteks aastateks!

Kõrgenduskomisjon oli koos

Ekspluatatsiooniala teenijate kõrgenduskomis- jon oli tänavu tavalise oktoobrikuu asemel koos 18. ja 19. juunil. Seega oktoobrikuus komisjon enam kokku ei tule.

Komisjoni kuulusid postivalitsuse poolt ins- pektor O. Pull, sekretär A. Pitka ja postiveo ju- hataja K. Böstrov, kutseühingu keskjuhatuse esi- najatena ametnike rühmast R. Viilup (Kohilast), P. Elber (Haapsalust), A. Kannes (Tallinnast) ning postiljonide rühmast N. Rumm, R. Loigom (mõlemad Tallinnast) ja Paade (Tartust).

Kuna käesoleva aasta eelarvega ametkonna vanem-ametnike arvu suurendati 6 võrra (enne 42, nüüd 48), on kõrgendustsaajate arv tänavu mullusest pisut suurem. Komisjonis, kus kõr- gemajärguliste ametnike vähesus kõne all oli, toonitati, et aastate eest seadusega määratud teenijate arv pole järkude järele enam kooskõlas praeguse eluga. Töö asutistes on aasta-aastalt suurenenud, samuti ka teenijate arv ja nende

ülesanded. Seepärast on vanem-ametnike koh- tade juurdeloomine teretulnud samm üldise olu- korra parandamiseks.

Ametijärgus kõrgendamiseks oli üle riigi vabu kohti järgmiselt:

2. järgu kiirtöötajaks	— 1
Vanemaks ametnikuks	— 8
1-a järgu	— 7
1-b „	— 8
2-a „	— 8
2-b „	— 12
3. „	— 17
4. „	— 16
Vanemaks postiljoniks	— 8

Nagu eelmises „Postisarve” numbris ilmunud kõrgendustsaajate nimekirjast näha, pole kõik vabad kohad täidetud. Vabaks on jäänud 2. järgu kiirtöötaja koht, vanem-ametnike järgust üks koht, 1-a, t-b ja 2-a järgust igast ühest kaks kohta ja 2-b järgust üks koht.

Aastapäeva-kontsert ja lipu õnnistamine

16. oktoobril

Möödunud aastal Postiteenijate Laulukoori esimesel aastapäeval korraldatud kontsert Noortemeeste Kristliku Ühingu saalis sai suure menu osaliseks ja andis tunnistust meie postirahva musikaalsusest ja andekusest laulu ja muusika alal.

Postiteenijate Laulukoori traditsiooni kohaselt toimub koori kontsert ka käesoleval sügisel ja nimelt 16. oktoobril samas saalis, Lai tänav nr. 1.

Enne kontserti on aktus, kus toimub algul nägusa ja kunstopärase lipu õnnistamise vaimulik talitus ja üleandmine. Teiseks järgneb noorte lauljate pidulik vastuvõtmine ja neile koorimärgi üleandmine. Mõlemad toiminguid saadab koori laul.

Järgnevas kontserdis esineb koor A. Kapp'i, M. Lüdigi, M. Saare, E. Võrk'u ja R. Tobiasi helindite ettekandmisega oma energilise ja andeka juhi Martin Laurimaa juhatusel.

Koori ettekannete vahel esinevad mitmed solistid postlaste perest: pr. Krabi, pr. Urb-

lepp ja prl. Everst lauluga ning hr. Sauemägi viiulil ning hr. K. Abel tsellol.

On võimalik isegi postiteenijate orkestri esinemine, milline orkester praegu on moodustamisel.

Pärast kontserti korraldab koor oma liikmeile ja nende poolt kaasatoodud külalistele omavalisel sõbraliku koosviibimise peapostkontori ruumides. Koosviibimisel ka muusikalised ja vokaalsed ettekanded ja muud üllatused.

Koosviibimisest osavõtumaks ühes kontserdi külastamise õigusega kr. 1,50.

Ainult kontserdist osavõtjad tasuvad koorile üürikulude katteks 25 senti.

Uuel tegevuse hooajal on koori koosseis rõõmustaval viisil kasvanud.

Jaanuarikuus korraldatavast A. Kapp'i juubelikontserdist Estonia kontsertsaalis võtab ühes parimate pealinna kooridega osa ka Postiteenijate Laulukoor.

Organisatsioonilisi teateid

Sügisese tegevuse alguse puhul teeme kutseühingu liikmeile teatavaks mõned andmed ja kasutatavad soodustused.

Kutseühingu ruumid

asuvad Vene tän. 9 Peapostkontori majas, sissekäik hooivist. Avatud kella 17—24, pühapäevadel hommikust peale.

Keskjuhatuses esimees

hr. J. Uustalu, Välispakkide ptk., tel. 309-98 ja 310-17.

Keskjuhatuses sekretär

J. Kallasma. Büroo S. Karja t. 4, tel. 465-10, kõnetunnid kl. 9—10 ja 18—19. Juriidiline nõuanne teenistuslikes asjus tasuta.

Tallinna os. esimees

K. Böstrov, Postivalitsus, tel. 302-84 ja 303-09.

Tallinna os. sekretär-asjaajaja

J. Pärn, Peapostkontor, tel. 452-24.

Tallinna os. juhatuses koosolekud

peetakse tarviduse järele teisipäeviti k. 19. Koosolekud on lahtised.

Raamatukogu

(ühingu ruumides) on avatud igal esmaspäeval ja reedel k. 15.30—17.

Laulukoori

harjutused peetakse Peapostkontoris kirjakandjate ruumis igal esmaspäeval k. 19.30. Samas registreeritakse ka uusi lauljaid.

Einelaud

(ühingu ruumides) on avatud äripäevadel k. 12—17.

„Postisarve“

toimetuse tunnid igal kesknädalal ühingu ruumides k. 18.15—19.15.

Pirita puhkekodu

üldruumid (tuba nr. 11) on kasutamiseks avatud ka pärast suvitushooaega.

Teatri- ja kinosoodustused

„Estonia“, „Töölisteatri“ ja „Draamateatri“ soodustustalonge saab juhatuseliikmeilt (hinnaalandus kuni 33%). Kinodes „Ars“, „Helios“, „Bi-Ba-Bo“ ja „Modern“ on maksavad mineva-aastased soodustuskaardid, mille ettenäitamisel võimaldatakse pääs vähemalt ühe võrra kõrgemale kohale.

Linna raamatukogu

on võimalik kasutada ilma kautsjonit sisse maksmata. Vastavaid tunnistusi annavad välja juhatuses liikmed.

Eesti ja prantsuse keele kursused

jätkuvad oktoobrikuus. Algusest teatatakse eraldi.

Võimlejaile

makstakse kuludokumendi esitamisel 50% võimlemiskursustest osavõtmise kuludest, kuid mitte rohkem kui 3 kr. semestris.

Võsu postkontor

Aiapidu Pirital

Lõikusekuu eelviimase laupäeva õhtul korraldas kutseühingu Tallinna osakond Pirita puhkekodus suvehooaja lõpumärgiks aiapeo, millest võttis osa, hoolimata vähesest reklaamist, ligi paarsada inimest.

Pidu kujunes tujuküllaseks kõrgema kraadini ja kestis hilisööni.

Nagu möödunud aasta aiapeol, nii ka nüüd oli aed illumineeritud. Illuminatsiooni ülemmeistriks oli ka seekord hr. Krieg. Pimeduse saabudes ja tulede süttides oli aed muinasjutuline. (Räägiti, et ka aia kaugemates osades isegi põõsastes olid oma ilutuled.) Peo tsentrumiks oli suurema suvila ees asetsev haljas muruplats, kuhu olid asetatud lauad-toolid, tee „baar“, s. o. samovar ja „suupistete“ laud. Kõrvalolevat võrkpalliplatsi kasutati tantsuparketiks. Laulukoori ettekannete jaoks näitelava küll puudus, kuid selle järele polnud ka tarvidust: laulud kanti ette ilutules-tiku ja lõkketule valgel ning pargipuude taustal väga mõjuvalt. Muud ettekanded — deklamatsioonid, kupleed — toimusid suure menuga laudade vahel. Rahvatantse esitasid prl. Kanter ja hr. Einling auklikul „tantsuparketil“ lõkketule ümber ja muusika saatel nii temperamentselt ja vahvasti, et rahvas nõudis aina lisa. Tugev tantsuorkester, bajaanimängija hr. Salongi näol, oli enesele mugava paiga leidnud peoplatsi ääres vägeva tamme all. Võluvate helide saatel keerutati tantsupõranda „mäed“ varsti olematuks.

Ettekannetest polnud puudust: üks kui teine „näitleja rahva hulgast“ ja laulukoorist astus südilt ette salmikesega Pirita puhkekodu akuutseist päevasündmusist. Ühest sellisest selgus, et puhkekodus oli kevadel peetud päris korralikku vargajahti: „Aias tõusis torm ja kära, Müllermanni ratas ära...“ Silmapilk olid platsis oma „salad“,

tagaajajad, vahid jne. Saadi kätte nii ratas kui ka vargad. Pärispolitsei tulekuni pidas vargapoiste juures vahti hr. Tiks; vaene mees polnud aga suure ärevusega tähele pannud, et püss, mille ta haaras majavalitseja toast, oli — lukuta...

Õhtu tragimaks salmisepaks oli pr. Kert Välispakkidest.

Pidu jätkus sellise hoo ja temperamendiga, et osa pidulisi ei märganudki, et viimased busid linna poole on ammu läinud. Kuid jällegi leidsid rahva hulgast tegelasi, kes „võlusid“ bussi otse garaazist Pirital ja mahajäänud „suurimad romantikud“ võisid mugavalt asuda koduteele.

*

Rahvas tarvitas väga ohtrasti teed. Kuigi teeketmiseks rakendati ehtne Tuula mitmepangeline samovar, millele oli otsa lükitud ilmatu pikk plekk-„truba“, pikem veel ja paksema suit-suga kui elektrivabrikul, et tõmbaks hästi ja lähaks rutem keema, ei jätkunud veest kuigi kauaks, ikka ja jälle tuli alata otsast peale.

Samovaritoimkonnas eesotsas puhkekodu vanemaga oli rohkesti kütjaid. Puudus üks, oli asemel kohe teine. Tulemuseks oli see, et samovari kõrvad sulasid lahti.

*

Valmistada võileibu ja muud suupoolist parrisajale inimesele ei ole kerge ülesanne. Pealegi kui ned tuleb valmistada otse peo eel — sest mine tea taevataadi tujusid. Peoperenaisele pr. Kannesele oli siin suureks abiks organiseeritud ja distsiplineeritud koondis hr. M. Laurimaa juhtimisel ja kaastegevusel — postiteenijate laulukoor.

*

„Pidu“ jätkus ka järgmisel päeval. Kohalviibivaile suvitajaile söödeti peolt ülejäänud hapukurgid ja võileivad.

Rahvusvahelise P.-T.-T. teenijate Liidu (I.P.T.T.) tegevusest

Et ka Eesti P.-t.-t.-teenijate Kutseühing kuulub Rahvusvahelise P.t.t. teenijate Liidu (I.P.T.T.) liikmeskonda, siis poleks vahest üleliigne siinkohas lühidalt puudutada I.P.T.T. tegevust.

I.P.T.T. tänavune kongress peeti teatavasti 5.—7. augustini Versailles's Prantsusmaal. Kongressile oli saabunud 54 esindajat 11 organisatsioonist 7 riigist. Peale selle hulgaliselt postiteenijaid mitmelt maalt külalistena.

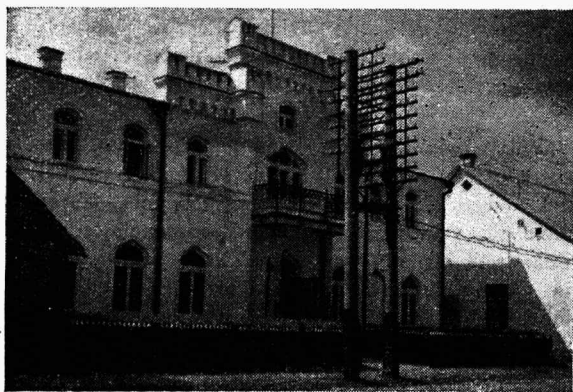
Kongressil tehti tõhusat tööd allakriiputamiseväärt üksmeelselt, mille tõttu võib tänavust kongressi lugeda igati enam õnnestunuks eelmisest 1935. a. Brüsselis peetud kongressist, kus mõne maa saadikud, kes tänavuselt kongressilt puudusid, tegid üksmeelse töötamise võimaluks.

Kongressi juhataja I.P.T.T. president inglane Bowen mainis oma avakõnes muuseas kurba tõsiasja, et peale viimast kongressi on mitmed maad võtnud oma postiteenijailt võimaluse vabalt organiseeruda, mille tõttu I.P.T.T. on kaotanud palju liikmeid. Jääb arusaamatuks, ütles kõneleja, miks tehakse teatud mais selliseid takistusi, kuna I.P.T.T. ei sega end ühegi rahvuse sisemistesse asjusse, taotledes vaid rahvusvahelisi sihte üksteise tundma õppimise, üksteiselt õppimise eesmärgiga. Rõõmustava teatena võis kõneleja märkida asjaolu, et lahkunute asemele on tulnud teistest maadest uusi I.P.T.T. liikmeid, kaasvõitlejate organisatioone. Uute organisatsioonide kaasatõmbamiseks tahetakse tulevikuski teha pidevalt tööd.

Muuseas võeti väga elavalt sõna vene postiteenijate I.P.T.T. liikmeks astumise üle. Kuna vene postiteenijate ühing allub riiklikule kontrollile, on sealsed organisatsioonilised avaldused enam poliitilist kui majanduslikku laadi ja see mõjub takistavalt.

Praegu on I.P.T.T.-e 165.175 liiget, all-
loetletud maadest ja organisatsioonidest:

Australia	Amalgamated Postal Workers Union of Australia, Room 56, Trades Hall, Goulborn Street, Sydney.	9.000
Belgia	Syndicat National des C. P.T.T.M.A., 9—11 Place Fontains, Brüssel.	8.550
Taani	Dansk Postvorbund, Copenhagen, Vodroffsvej 13.	6.600
	Dansk Post og Telegrafforening, Copenhagen, „Vesterport", Trommesalen.	2.860
Eesti	Posti-, telegraafi- ja telefoniteenijate Kutseühing, Tallinn, Vene tän. 9.	1.000
Soome	Suomen Postimiesliitto, Helsinki.	1.200
Prantsuse	Fédération Nationale des Travailleurs des P.T.T., 211, Rue Lafayette, Paris, Xme.	60.570
Hollandi	Centrale Bond van Nederl. P.T.T. Personeel, Marconistraat 96, 's-Gravenhage.	7.040
	Centrale Nederlandsche Ambtenaarsbond, Laan Copes van Gattenburch 10, 's-Gravenhage.	2 200
Iirimaa	Post Office Workers' Union, 52, Parnell Square, Dublin.	4.000
Kanada	Federated Association of Letter Carriers, Toronto, Ont.	960
Luxemburg	Fédération des Facteurs des Postes du Gr. D. de Luxembourg, Luxembourg.	420
Hollandi-India	Postbond Bandöeng.	2 000

Võru postkontor, kõrvalolevas majas asub Võrumaa t.-t. võrgu ülemä kantselel.

Norra	Norsk Telegraf og Telefonforbund, Oslo.	1.800
	Telegrafmennenes Landsforbund, Oslo.	530
Palestiina	Organisation of Railways, Posts and Telegraphs Workers of Palestine, Hadar Hacarmel, Haifa.	800
Rootsi	Telegrafverkets Trafikpersonalförbund, Stockholm, Slottbacken 8.	250
Sveits	Verband schweizerischer Post-Telephon- und Telegraphen-Angestellter, Bern, Efflingerstrasse 19.	8 534
	Verband schweizerischer Postbeamten, Bern, Monbijoustrasse 20.	4.000
	Verband schweizerischer Telegraphen- und Telephonbeamten, Basel.	1.921
Tšehhoslovakkia	Gewerkschaft der Postler, Reichenberg, Kratzauerstrasse 9.	4.000
	Svaz Poštovních Telegrafních zaměstnanců v Československé Republice, Praha II, Havlíčkova ulice 5 a.	2.000
P.-Ameerika Ühendriigid	National Federation of Post Office clerks, A. F. of L. Building, Washington D. C.	35.000
Kokku		165.175.

Nii on I.P.T.T. liikmeskond peale viimast (1935) kongressi vähenenud 4 organisatsiooni ja 3.017 liikme võrra.

Lahkunud on selle aja jooksul Bulgaaria fašistliku valitsuse poolt suletud bulgaaria postlaste organisatsioon: „Union Postale, Télégr. et Téléph. de Bulgarie”, Sofias. Siis läti postiteenijate organisatsioon: „Latvijas Pasta, Tel. und Telef. Arodniesciska Biedriba”, Riga, samuti fašistliku organisatsiooniga ühinemise sundusel. Majanduslike raskuste tagajärjel lahkus „Spolok Slovenskych Postarov” jne.

Juurde tulijaid on prantsuse ja taani postlaste peres, kus mitmed lõhenenud organisatsioonid uuesti liitunud, tugevnedes nii liikmete arvult.

1936. a. aruanne oli tasakaalus Fr. 25.162.13. Ühingu varade seis 1936. a. lõpuks oli Fr. 20.365.13.

Huvitav oleks vast märkida, et meie kutseühing on maksnud I.P.T.T. aruande järele liikmemaksu 1935. aastal 25 senti liikmelt, 1936. aastal 3.5 snt. liikmelt.

Läti postimuuseumi ja posti-ajaloolise arhiivi korraldamine

Lätis avaldati hiljuti ajutised määrused läti postimuuseumi ja postiarhiivi korraldamiseks. Nende määruste järele kuulub posti-muuseumi ja -arhiivi materjalide kogumine, korraldamine ja alalhoidmine postivalitsuse direktori poolt valitud komisjoni hoolde. Selle komisjoni liikmeiks on postivalitsuse eriosakondadest igast üks esindaja. Liikmed oma töö eest komisjonis eri tasu ei saa.

Selle korralduse järele ei või ühtki postivalitsuses või kuskil kohapealses postiasutises tarvitavat eset hävitada ilma tähendatud komisjoni loata. Kõigist postivalitsuses ja kohapealseis asutis igapäev mittevajalistsid esemeist peab valmistatama nimekirjad, mis vähemalt kord pooles aastas tuleb esitada muuseumi komisjonile. Komisjon postivalitsuse vastava osakonna juhataja arvamisel otsustab ühe või teise eseme muuseumi väärtuse, milline otsus vajab ka postivalitsuse direktori kinnitamist. Komisjoni ettepanekul postivalitsus omandab muuseumile ka eraisikute valduses olevaid ajaloolise väärtusega esemeid.

Esp. servo.

Oma kodu fond

Eelmises numbris avaldatud oma kodu fondi loomise teate peale on „Postisarve” toimetusele saabunud kenake hulk kirju teates palutud andmetega. Sellest võib järeldada, et kaasteenijate hulgas leidub küllalt neid, kes meeleldi näeksid algatuse teoks saamist.

Avaldame siinkohal veel kord need küsimused, millelele asjast huvi tundjail tuleb vastata:

- 1) Perekonna- ja eesnimi,
- 2) aadress,
- 3) vanus,
- 4) kuutulu,
- 5) missugust kinnisvara soovitakse omandada,
- 6) laenu kogusumma,
- 7) kuipalju kuusissetulekust saadakse eraldada kinnisvara soetamiseks,
- 8) muid soove ja arvamusi.

Kirjad saata „Postisarve” toimetusele märkega „Oma kodu fond”. Olgu mõnede soovil tähendatud, et loetletud andmeid „Postisarves” ei avaldata.

Pariisi konverentsi sooviavaldusi esperanto tarvituselevõtmiseks p.-t.-t. alal

Pariisis peeti 14.—17. maini s. a. konverents, „Esperanto moodsas elus”, mis oli kokkukutsutud prantsuse esperanto ühingu poolt. Selle konverentsi eesmärgiks oli selgitada, millisel määral praegu kasutatakse esperantot mitmesugustel aladel rahvusvahelises läbikäimises ja leida mooduseid esperanto laialtlevitamaks levikuks. Konverentsi moodustasid 4 sektsiooni. Need olid: esperanto koolis, teadus ja tehnika, rahvusvaheline liiklus ja intellektuaalsed vahetused. Need sektsioonid jagunesid veel erikomisjonidesse, näiteks liiklussektsoon: raudteesajandus, post-telegraaf-telefon, turism jne. Konverentsi korraldava komisjoni poolt saadeti välismaal riikidesse paljudele asutistele mitmesuguseid küsimusi esperanto alalt, muuseas ka meie Postivalitsusele. Ajakiri „La Interligilo”, mille järele esitame konverentsil vastuvõetud sooviavaldused, mainib eriti Eesti Postivalitsuse huvitavat vastust, milles tähendatakse, et siin ollakse valmis esperantot tarvitusele võtma posti rahvusvahelise keelena, kui ka teised riigid seda teevad.*) Konverentsi aupatrooniks oli Prantsuse vabariigi president A. Lebrun ja aukomitees ministreid ja parlamendiliikmeid. Konverentsi avas Prantsuse

*) Ometi peaks just küll väikerahvad, kellele keelt rahvusvahelisteks suhtlemisteks ei tarvitata ega tunnustata, esimesena astuma samme ja tegema algust erapooletu rahvusvahelise keele tarvitusele võtmiseks, selle asemel, et ka nende tegevus- ja elualade kaudu, kus see välditav, et ka nende kaudu ikka veel jätkata oma kaasabi mõne teatava rahva keele levitamiseks ja selle eesõigustatud seisukoha kindlustamiseks. V.

valitsuse esindajana haridusministri abi Jullien.

P.-t.-t. sektsiooni koosolekuid juhatas dr. Ed. Spielmann Bernist. Mainitud sektsioon oma töö tagajärjena võttis vastu rea sooviavaldusi, muuseas järgmisi:

Esperanto tunnustada abikeeleks rahvuskeelte kõrval ja igal juhul tarvitada seal, kus rahvuskeelt ei osata. Tarvitada esperantot teenistuslikel tõukiseil rahvuskeelse teksti tõlkena. Soovitatakse, et näit. ka rahvusvahelistel vastuskupongidel oleks esperantokeelne tõlge.

Turismi komisjoni ettekandel soovitatakse, et tähtsamais p.-t.-t. asutis, kust käib läbi palju välismaalasi, samuti ka näitustel ja kongressidel osakondade (operatsioonide) nimetused oleks näidatud ka esperantokeeles.

Välismaale tagasisaadetavail postisaadetistel peaks väljastamatus põhjus näidatud olema esperanto keeles. P.-t.-t. teenijad, kes oskavad esperantot, võiksid kanda esperanto märki. Ka oleks soovitatav üles panna vastav teade luugi juures, kus on ametis esperanto keelt valitsev ametnik.

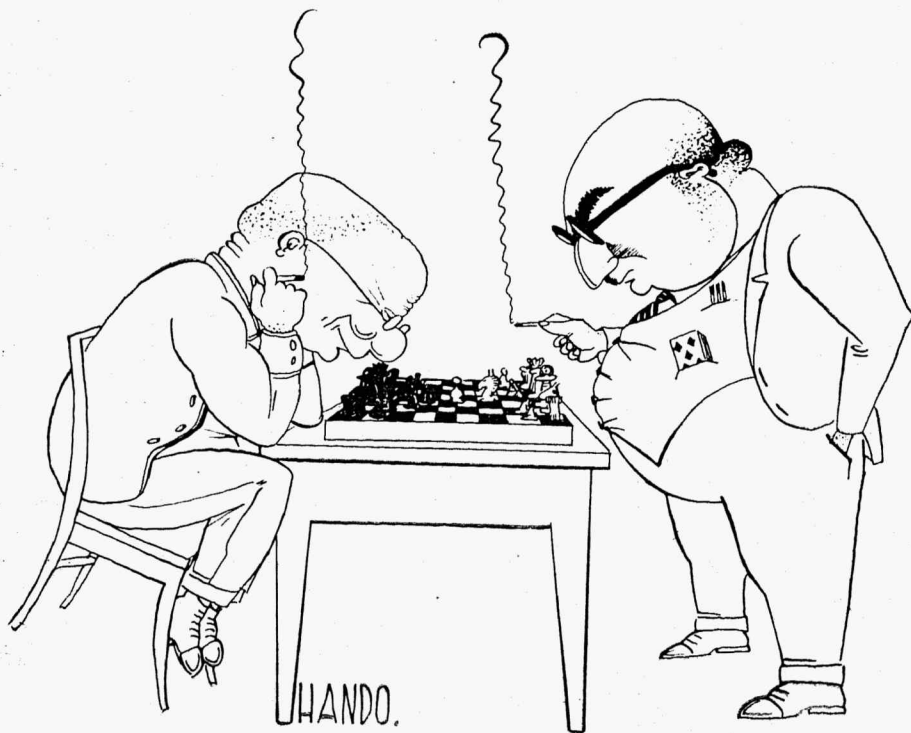
Esperantot võiks tarvitada rahvusvaheliste telefonihenduste andmisel.

Et postivalitsused soovitaksid oma ametkonna teenijaile õppida esperantot ja tunnustaksid seda võistlusil ja eksameil, nagu võõrkeeltki.

Lõpuks kutsutakse üles p.-t.-t.-teenijate organisatsioonide, et need valiksid endile esperanto keelt valitseja sekretäri, mis võimaldaks lähemat läbikäimist kogu maailma kaaskutseliste or-idega.

V.

„Baadeni turniir“

Valga „Keresed“:
sõidumetnik
J. Kobolt ja
toavanem K. Vee

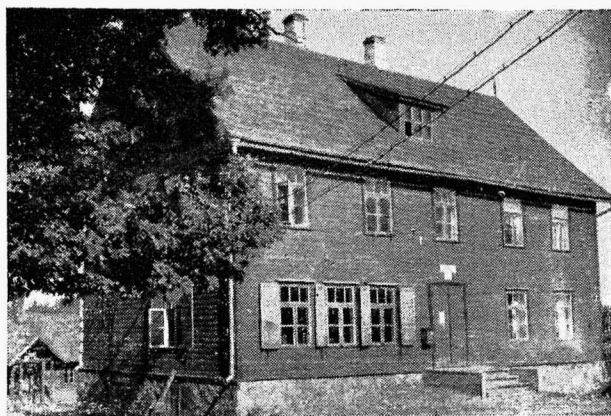
Võhiku arvamusi postmarkide korjamisest

Iga harrastus ja tegevus on harilikult juhitav mingist põhimõttest. Kuid mulle näib, et margikorjamise alal põhimõtte puudub väga paljudel. Kindla põhimõtte järgi talitades ei saaks postmarkide korjamine nii laialt harrastatav olla, kui ta praegu on. Margikorjamine on küll ala, mida maksab harrastada mitte ainult koolipoistel, vaid ka täisealistel, kuid ikka ainult siis, kui on oma kogu kohta üles seatud ka mingi põhimõte. Ei ole mõtet sellel, kui keegi, eriti veel väikese sissetulekuga isik, korjab kogu maailma või ka mõne ilmajao riikide p.-marke. Kui marke korjata ainult sellel põhimõttel, et neid kõiki omada omas kogus, siis läheb see lõbu õige kaliks, mis ei kaalu üles sellise kogu tähendust. Osaline kogu aga ilma miski eri liigituseta on ilma igasuguse mõtteta. Kõiki marke koguda on mõtet ainult postivalitsustel, postimuseumidel ja postiala eriteadlastel, kellel oma kutse tõttu tuleb postmarkidega tegelda või peavad nendest teadlikud olema. Seal aga harilikud margikorjajad uurivad postmarkide juures igasuguseid väikesi erinevusi ja püütakse ka hankida igasuguste tähtsusetu erinevustega marke (näit. hammaste laius, heledam või tumedam värv jne.). Sellistest erinevustest võivad ja peavad huvi tundma ainult postivalitsused riiklikes huvides (järeldrükk), harilikul korjajal on see vist küll asjata vaev.

Iseasi on, kui kogutakse oma riigi või mõne väikese riikide rühma, näit. Balti riikide postmarke. Siis on võimalik (kulupe ja aja tõttu) neid kõiki omandada.

Ka kogu maailmast on mõtet postmarke koguda, kuid see peab olema juhitud teistsugusest põhimõttest ja see ei nõuagi, et kogu sisaldaks kõikide riikide kõik margid. Ja see põhimõte on: lõbu graafika ja joonistuskunsti avaldusist. See on sama põhimõte, mis pärast korjatakse pilt-postkaarte ja omandatakse maale. See põhimõte ei tingi aga ühegi riigi kõikide markide omamist, vaid ainult kõige ilusamate ühelt ja teiselt maalt. Sel juhul ei või aga margid pruugitud olla, ehk kui on, siis õige väikese ja kerge templijäljendi osakesega kuskil serval, kus see ei riku margi ilu.

Teine põhimõte on ajalooline. See tähendab, et kogutakse kas või kogu maailma või mõne mandri kõikide riikide või ainult mõne riikide rühma esimesi postmarke. On ju ometi väga huvitav näha ja omada marke, mis olid esimesed. Esimesel on ju ikka teatav völu, mis paljusid meelkitab neid omandama. Need, nagu kõik siin allpool järgnevasse liikidesse kuuluvad margid võivad ju olla ka tarvitatud.

Torva postkontor

Kolmanda põhimõtte järel võiks korjata heategevuse postmarke. Nende kogus peaks siis jällegi esinema kas mõne mandri või kogu maailma riikide kõik heategevuse postmargid. Need margid ju jutustavad ka oma kõrvalülesannetest ja on väga mitmesugused ja mitmesugusteks otstarveteks.

Neljanda põhimõtte alla kuuluvad mingi teatava kujutusega postmargid. Nii näit. kas margid linnu, looma, taime, vappide jne. kujutustega. Ühe või kahe teatava kujutuse liigiga postmarkide kogumine kas või kogu maailmast ei oleks vahest väga kulukas ja peaks pakkuma palju enam lõbu ja huvi, kui ilma igasuguse põhimõtteta terve maailma või mõne mandri igasuguste postmarkide süsteemitu kogu.

Viiendaks mitmesugused mälestus- või juubeli-postmargid eri kogus. Jällegi oleks huvitav neid omada, kuna need moodustavad ju mingi ajalise ülevaate tähtsamast sündmusist ühel või teisel maal. Ja tähtsamate sündmuste tähistamine juubeli-postmarkide väljaandmisega on teatava sündmuse või tähtpäeva tähistamiseks väga hea vahend. Postmarkide kaudu tihti ulatuvad teated neist teistesse maadesse, kuhu ajakirjandus igakord ei ulatu. Peale selle tulevad nad seda mõne aja kestes korduvalt meelde kirjaümbrikel esinedes. Siis veel hoidudes margikogudes ja postimuseumes nad sealgi veel aegajalt tulevad meelde sündmusi ja isikuid, mis või kes kunagi olnud tähtsad. Isiklikult arvan aga, et postmarkidega võiks tähistada ikka ainult õige tähtsaid sündmusi¹⁾. Igasuguste pisisündmuste tähistamine nendega ainult vähendab juubeli-postmarkide mõtte tähendust.

¹⁾ Siin ei saa meeldetuletamata jätta meie üht väga tähtsat juhist — Eesti raamatu 400 a. juubelit, mis lasti nähtluda tähistamata juubeli-postmarkide väljaandmisega, kuna vähemtähtsad, nagu 10. laulupidu, Pireta kloostri 500. aastapäev jne. selle vääriliseks arvati.

Uudiseid välismaalt

Islandist

Islandi telegraafist. Islandi postidirektor, oma hiljutisel Euroopas viibimisel jutustas ajakirjanikele Islandi oludest muuseumi järgmist:

„Island on juba 30 aastat välismaailmaga ühenduses Islandi ja Shetlandi saarte vahele asetatud telegraafikaabli kaudu. Selle kaabli läbi oleme ühenduses kogu maailma telegraafivõrguga. Samal ajal algas ka meie oma telegraafi- ja telefonivõrgu ülesehitamine, mis on toimunud erakordselt kiiresti. Tänapäeval, võib ütelda, omab Reykjavík'is — Islandi pealinn, elanikke 35.000 — iga seitsmes kodanik telefoni. Kogu maal, kus 115.000 elanikku, omab iga 14-nes kodanik telefoni.

Aasta tagasi avati traaditelefoni ühendus Kopenhaageniga ja Londoniga. Esimene ühendab Skandinaavia maadega, teine muude maadega.

Viimasel ajal on linnades ja mägides, kus välisliinide korrashoid raskete ilmastikuolude tõttu võimatu, välisjuhtmete asemel võetud tarvitusele kaablid.

Viimaseil aastail on ka raadio väga levinud.

Telegraafi- ja Telefoniteenijate kongressil, mis peeti 22.—24. oktoobrini Oslos, ütles ühingu esimees oma avakõnes muuseumi järgmist: „Valitsus on meie heaks viimasel ajal väga palju teinud ja tahab veel teha, mis eest oleme tänulikud. Erilist tänu võlgname kaubandusministrile ja posti-telegraafi esindajale Riigipäeval, kes ka meie ühingu liige.

Koostöö rootsi ja taani ametivendadega on väga hea ja rõõmustava nähtena võime märkida juhtu, kus võisime oma rootsi ametivendi nende streigi puhul abistada?

Külalisena kongressil viibiv kaubandusminister, rääkides valitsuse ja riigiteenijate organisatsioonide vahelisest koostööst, ütles muuseumis: „Ei pea mitte ainult riigi majanduslike hüvede tõstmiseks töötama, vaid peab silmas pidama ka tööliste ja ametnike elamistingimuste parandamist.”

Kongressi tähtsamaks päevakorra-punktiks oli tööaja lühendamise küsimus.

Ühingu ajakirja „Telegraf og Telefon” otsustati nüüdsest peale välja anda üks kord kuus 24-leheküljelisena. Seni ajakiri ilmus väikese-kaustalisena kaks korda kuus.

Ühingul on 2044 liiget.

Tšehhoslovakkias

Soodustusi postiteenijaile telefonil aboneerimisel. Peale pikemaid nõudmisi nõustus postivalitsus teenijate nõudmisega, et telefoni aboneerimisel tehakse postiteenijaile mõningaid soodustusi. Nimelt ei nõuta nüüd postiametnikult-aboneerijalt ehitusmaksu, mis Tšehhoslovakkias on väga suur. Peale nimetatud soodustuse on vastu tulnud ka talitusmaksude osas.

Selliseid soodustustega kõnekohti lubab postivalitsus ehitada ainult seal, kus vajalikud aparatuurid, vabad juhtmed, vabad kommunaaloripesad jne. on olemas ja ei ole ette näha nende kasutamist lähemal ajal normaalabonentide poolt.

Uusmeremaalt

P.-t.-t.-teenijate esindaja seadusandlikku nõukokku. P.-t.-t.-ametnike ühing esitas peaministrile palve, et endine sekretär kutsutaks riigi seadusandliku nõukogu liikmeks.

Palvet põhjendatakse sellega, et riigi seadusandlikes organes ei tööta kaasa ühtegi isikut, kes isiklike kogemuste põhjal postiteenistust tunneks.

Peaminister lubas palve järgmisel nõukogu liikmete määramisel kaalumisele võtta.

Rumeeniast

Rumeenia p.-t.-t.-teenijate ühingu märgukiri, mis esitati hiljuti ministrile, sisaldab järgmisi märkimisväärt punkte:

Madalamapalgalistele ametnikele palgakõrgendust vähemalt 15% ulatuses.

Väljanägemise ja käitumise parandamiseks tuleb madalamajärguliste ametnike juures maksta panna vormiriide sunduslik kandmine.

Iga telegrammi pealt, mis antakse üle õhtul peale kella 21, tuleb maksta töötavale ametnikule 5 leid. Sama on maksev öösel kätte viidud telegrammi kohta.

Teenistusehvides ümberpaigutatule maksta ümberkolimise puhul ühe kuu palk. Piiräärsesse rajooni ümberpaigutatule 50% rohkem.

Kõik postiteenijad varustatakse samadel tingimustel küttepuudega nagu raudteelasedki.

Bukarestil 500 kirjakandjast vähe ja kirjakandjad esinesid soovivaalduusega nende koosseisu suurendada. Sealjuures nad paluvad võtta teenistusse noormehi, kellel 4 kl. algkooli haridus ja terved jalad, aga mitte ülikooli haridusega isikuid, kes pole võimelised kirjakande tööks.

Inglismaalt

Jalgrattad postiteenistuses. Moortorlaste suurele levikule vaatamata tarvitatakse posti- ja telegraafi-teenistuses järjest rohkem jalgrattaid. Praegu on umbes 500 linnas ja külas ümmarguselt 20.000 jalgrattast postiteenistuses. Postijalgrattad sõidavad aastas 120 miljonit miili. Esimesi rattaid postiteenistuses tarvitati juba enne 1800. aastat, millal tarvitusel olid peamiselt kolmerattaga jalgrattad.

Nõutaksu 30-tunnist töönädalat. Teatavasti on Ameerika Ühendriikides praegu maksev 40-tunnine, 5-päevane töönädal. See on kehtiv nii riigiametkonnas kui erakäitises. Nüüd on mitmelt poolt asutud nõudma tööaja järjekordset lühendamist.

Suurim telefonikeskjaam maailmas on olemasolevate andmete järele uus Birminghami keskjaam, kuhu kuulub 32.000 abonent. Kaugetühendused peale selle. Võimalus on aga kommutaatorite mahtu suurendada 44.000-le. Keskjaama ehitus maksis 600.000 naela.

Kirjakasti avaused. Postivalitsus palub majaomanikke, ehitajaid ja arhitekte kaasa aidata, et erakirjakastid maja ustes omaksid küllalt suurt avaut, mis võimaldaks ka ristpaelasaadetiste ja ajalehtede kiiret postkastidesse asetamist. Sellega loodetakse saavutada ajakokuhoidu kirjakandjate töös. Postivalitsuse arvates on kirjakasti praktilisim mõõt 20 cm × 4,5 cm.

Resolutsioone p.-t.-teenijate kongressilt. S.-Britannia postiteenijate ühing „Union of Post Office Workers” pidas mais oma k. a. kongressi. Kongressil vastuvõetud resolutsioonidest on mainitavamad järgmised:

1) Tööaja reguleerimise võitlust otsustati jätkata kõigi võimalike vahenditega seni, kuni pannakse maksma 5-päevane, 40-tunnine töönaal.

2) Tasude alal nõuti üldist tasude suurendamist.

3) „Telefonipreilid” nõudsid pärastlõunase tööaja lõppu senise kella 23.00 asemel kell 20.00. Ühing omalt poolt toetab keskjaama teenijate ettepanekut, et naisteenijate asemel asetatakse õõvalvekorda meesametnikud.

Väljateeninud sõdurid postiteenistusse. Valitsus otsib väljateeninud sõjaväelastele võimalikke paremaid teenistuskohi. Nii tahab sõjaminister lähema kahe aasta jooksul paigutada posti- ja teistesse riigiasutistesse kuni 10.000 sõjaväest vabanevat sõjaväelast. Neist suur osa paigutatakse postile, peaaesjalikult kirjandajaks.

Puhkeruumid ja haigetoad. Postivalitsuse ja ametkonna vaheliste kauemat aega kestnud läbirääkimiste tulemustena otsustas postivalitsus, kus olukord seda võimaldab ehitada naisametnikele asutise juurde üks haigetuba. Ehitatavate kontorite juurde ehitatakse haigetuba naisametnikele juhul, kui naisteenijaid on asutises vähemalt 40. Meesteenijaile otsustati haigetuba mitte ehitada.

Puhkeruumid praegusel kujul osutuvad postivalitsuse arvates nii mees- kui naisametnikele vägagi rahuldavaiks.

Am. Ühendriikidest

Hiljuti peetud suuremal ülemaalisel ametühingute kongressil otsustati asuda nõudma 6-tunnist tööpäeva (5-päevane nädal) ilma mingi palgakärpeta. Otsustati nõudmise läbiviimiseks rakendada kõik jõud.

Nimetamisväärt oleks, et mainitud kongressi presidendina tegutses Kirjakandjate Ühingu esimees, mr. Gainor.

Saksamaalt

Riigiteenija võib abielluda ainult saksavereliselega. Saksa riigiteenijate seadus näeb ette, et abielluda soovija ametnik peab enne abiellumist muretsema tõendused tulevase naise saksaverelisuse kohta. Kui ametnik abiellub vastavaid tõendusi esitamata, loetakse seda kohustuste mittetäitmiseks.

Abielu luba võidakse anda ka juhtudel, kui kihlatu on teise kraadi segavereline, s. t. kui ainult üks pool ta vana-vanemaist on olnud juudid.

Kuupalga bruto ja neto. Omapärastest palgaoludest Saksamaal annab iseloomustava pildi ühe eraettevõttes teeniva ametniku kuupalga „bruto” ja „neto”. Mainitud ametnik teenib spetsiaalametnikuna 15 aastat oma kohal. „Palgaaruanne” on koostatud s. a. märtsikuu palga kohta. See on järgmine

	Kuupalk „bruto”	Rm. 160.—
Teenijate kindlustus	Rm. 4.—	
Tasumaks	„ 11.—	
Isikumaks	„ 3.—	
Töölisfrondi liikmemaks	„ 2.20	
Talveabi („vabatahtlik”)	„ 3.20	
Haiguskindlustus	„ 7.35	
Tööstusekindlustus	„ 9.85 (25%)	Rm. 40.60

Kuupalk „neto” Rm. 119.40

Pealeselle on veel terve seeria korjandusi, kuhu peab annetama samuti „vabatahtlikult” nagu

Raudtee võlub

Postiasutused koondatakse raudtee äärde. (Postisaru 7/8 — 1937)

„Lage ja asustamata maakoht. Siia peaks postkontori lähemast alevikust üle tooma.”

talveabile. Sealjuures ei tohi aga unustada, et iga üks, kelle nimi puudub korjanduslehel, on otsekohe „uue riigi vaenlaste“ nimekirjas.

Statistikat postlastest-pensionäridest. Alltoodud tabel näitab saksa postlastepensionäride jaotust teenistusaastate järele.

Teenistusaastad			Meesteinijad		Naisteinijad	
			arv	%	arv	%
1 kuni 10 aastat			3	= 0,07	—	—
11 „ 15 „			25	= 0,62	5	= 1,24
16 „ 20 „			84	= 2,07	32	= 7,94
21 „ 25 „			133	= 3,28	45	= 11,17
26 „ 30 „			122	= 3,01	95	= 23,57
31 „ 35 „			265	= 6,53	140	= 34,74
36 „ 40 „			704	= 17,36	82	= 20,35
41 ja enam „			2720	= 67,06	4	= 0,99
Kokku			4056	= 100	403	= 100

Nagu sellest tabelist näha, on meespensionärid ületanud suures enamuses 40-da teenistusaasta. Naispensionärest aga selle vastu on 40. teenistusaastani jõudnud üksikud.

Šveitsist

Andmeid postiametkonnast. Šveitsis postiametkonna koosseis on 20.691 isikut. Neist ametnikeseaduse raamidesse kuuluvaid 12.777; kolme aastase lepinguga seotuid 4.918 (neil ei ole keelatud kõrvalteenistus); vallandamisvõimalusega teenijaid 1912 ja töölisi 1.084.

Neist on 17.198 meesametnikku ja 3.493 naisametnikku.

Postil töötab 15.941 ja telegraafi, telefoni ning raadiot teenib 4.750 teenijat.

16.321 teenija kohta, kes kuuluvad soodustatud arstiabi saajate hulka, oli 1936. a. 155.925 haiguspäeva, millest 8,98% olid haigusega alla 3 päeva. Iga teenija kohta tuli 9,55 haiguspäeva aastas.

Asutiste võrku kuulub 3.996 postipunkti s. t. üks postipunkt iga 1.042 elaniku ja 10,3 km² kohta. Neist toimetavad 3.700 postkontorit saatetiste kättetoimetamist, 1.009 postipunkti on lukustatavad abonementkapikesed.

Peale Zürichi peapostkontoris tarvitusel olevate moodsate tehniliste töötamisvahendite on tarvitusel 12 mehaanilist postkasti tühjendajat 145 igasugust tõste- ja kandemehhanismi jne!

Praegu on tarvitusel 1.007 postmargi- ja 825 postkaardimüütajat-automaati.

Hiinast ja Jaapanist

Täienduseks k. a. veebruarikuu numbris avaldatud informatsioonile Hispaania üle vaatleme nüüd lühidalt päevakorrale kerkinud „kolase hädahoju“ maade postiolusid.

Hiina (arvatud ühes Mongoolia, Sinkiang ja Tibet) on 11.080.930 km² suur, mille pinnal elab 485.508.800 elanikku. Postiliitu astus Hiina 1. III 1914.

Jaapan on 382.265 km² suur; elanikke 65.366.500

Postiliidu liikmeks on Jaapan 1. VI 1877. Jaapanile kuulub veel Korea 220.741 km² ja 21.125.827 elanikuga ning teised sõltusmaad, kokku 77.918 km² 7.129.079 elanikuga.

Nii Hiinas kui Jaapanis alluvad postiametkonnad liiklusministreeriumile.

Hiinas on igas provintsis oma ringkonnavalitsus, arvult 23. Igas provintsis on üks pea-

postkontor ja teisi kolme klassi liigituses postkontoreid ning abiasutisi.

Jaapanis on 7 liiklus-(ringkonna) direktiooni. Postkontorid jagunevad kolme klassi. Tokio's, Osaka's, Kobe's asuvad esimese klassi kontorid kannavad nimetust „peapostkontor“.

Eestist on Hiinasse saadetud: liht- ja tähtkirju — 11.055, frankeerimata kirju 260, postkaarte (liht- ja vastusega) — 3.258, trükitooteid — 7.076, väärtkirju- ja kastikesi — 16.

Eestist on Jaapanisse saadetud: liht- ja tähtkirju — 1.746, postkaarte (liht- ja vastusega) — 713, trükitooteid — 2.014, kaubaproove — 225.

Hiinast on Eestisse saadetud: liht- ja tähtkirju — 3.700, frankeerimata kirju — 100, postkaarte (liht- ja vastusega) — 700, trükitooteid — 1.800, väärtkirju ja -kastikesi — 13.

Jaapanist on Eestisse saadetud: liht- ja tähtkirju — 2.073, postkaarte (liht- ja vastusega) — 468, äripabereid — 41, trükitooteid 1.531, kaubaproove — 516, postpakke — 6, transferte — 8.

Jaapani suhtes on ülaltoodud andmetest välja jäetud Korea ja sõltusmaad.

Ühe postiasutise tegevusepiirkonnaks on: Hiinas — 251,7 km², 11.028 elanikuga; Jaapanis — 37,5 km², 6.417 elanikuga.

Ühe elaniku peale tuleb arvata (maksulisi kirju, postkaarte nii sise- kui välisliikimises): Hiinas — 1,2 saatetist, Jaapanis — 52,6 saatetist, Eestis — 23,8 saatetist; teisi saatetisi (nii sise- kui välisliikimises) — Hiinas — 0,6 saatetist, Jaapanis — 12,9 saatetist, Eestis — 6,1 saatetist.

Postiasutisi on: Hiinas — 44.029, Jaapanis — 10.208.

Posti ringkonnavalitsusi on: Hiinas — 23, Jaapanis — 7.

Postkaste on publikul kasutada: Hiinas — 17.115, Jaapanis — 73.795.

Postiametkonna isikkond: Hiinas — 28.760, Jaapanis — 182.912 (see arv sisaldab isikkonna ka telegraafi ja telefoni talitusest).

Siseliikimises on saadetud (kirju maksustatud ja maksustamata), postkaarte (liht- ja vastusega), äripabereid, trükitooteid, kaubaproove, pisipakette, maksuvabasaadetisi kokku): Hiinas — 822.335.500, Jaapanis — 4.539.177.200, Eestis — 26.412.300.

Postiajalugu: Hiinas on riigiposti asutamine jälgitav 1122—255 aastani tagasi enne Kr. Sõna „Jü“ (Post) tuleb esmakordselt ette Koung-Fou-Tse (551—479 e. Kr.) väljenduses: „Õiglusemõju sammub kiiremini, kui seda kuninglikud käsud käskjalgade abil võimaldavad“.

Veneetsias pärit olev itaalia maadeuurija Marco Polo andmetel oli Hiinas postijaamade võrk 14. saj. kaunis suur (10.000 postijaama (Tschan) ja 200.000 posthobust).

Esimesed postimaksuvahendid lasti käibele 1878. a.

Jaapanis on 7. sajandist peale kuni 17. sajandini olnud riiklik korrapärane postikorraldus, mis hiljem aga maa poliitiliste sagedate muudatuste tõttu tuli langusele.

Korrapärane riiklik postikorraldus Ameerika eeskujul seati sisse 1872. a.

Telefoniaparaat valjuhääldajaga

Viimaste aastate vältel on Öhtu-Euroopa mail, samuti ka Ameerika Ühendriigis tehtud rohkesti katsetamis- ja uurimistööd telefoniaparaadi laiaulatusliku ja mugavama kasutamise suunas.

Sealjuures üldiselt oli väljutud seisukohalt, et telefoniaparaat tema praegusel kujul mõjub kaunis väsitavalt kõnelejale, eriti pikemaajalise aparadi kasutamise puhul; tuleb ju kuuldetoru suruda teatava jõuga kõrva juurde, mis mõne aja jooksul väsitab kätt, samuti tekitab kuuldetoru surve kõrva peale pikemaajalise kõneluse juures ebamugava tundmuse. Peale selle on kõneleja teataval määral nagu aheldatud aparadi külge, kuna tema liikumisulatus on määratud kuuldetoru nõõri pikkusega, samuti piiratud on ka tema tegevusvabadus, kuna üks käsi on alaliselt „ametis“ mikrotelefoni hoidmisega. Lühidalt, telefoni kasutaja seisukord meenutab suurel määral ajalukku kaduvat „kõrvaklappidega“ raadiokuulaja oma, vahest ehk veel selle halbusega, et kuna viimase tegevus piirub tavaliselt vaid teadete vastuvõtuga, tuleb telefoni tarvitajal enamasti ka omalt poolt teateid edasi anda, mis muudugi eeldab suuremat aktiivsust ja sellega seotud tegevusvabaduse vajadust.

Neist ja mõnedest lisaoludest lähtudes on sidetehnika teadlased tulnud ideele katsuda rakendada ka telefonitehnika alal valjuhääldaja eriomadusi, mis raadioalal teatavasti on etendanud otse pöördelist osa ja millele praeguse aja ringhäälingud suurel määral võlgnevad tänu oma kuulajate arvu päris spoon-taanse juurdekasvu eest.

Sellel alal senini tehtud töödest ja saadud tagajärgedest võtab sõna Inglismaa silmapaistvamaid sidetehnika eriteadlasi L. E. Ryall, kes ajakirja „The Post Office Electrical Engineer's Journal“ veergudel annab ümmarguse ülevaate probleemist ja üksikasjaliselt selgitab telefoniaparaadi valjuhääldajaga varustamise tehnilisi põhialuseid, samuti tema funktsioneerimise iseloomustavaid omadusi kui ka montaaži detaile. Kirjelduse aluseks on aparadi tüüp, mis Briti postiametkonna poolt heaks kiidetud.

Nimetatud autor oma sissejuhatuses mainib, et valjuhääldaja aparatuur on mõeldud täiendusena abonent-kõnekohtale ja oma mahult vaevalt ületades harilikku telefoni kandeaparaati sisaldab mikrofoni ühes valjuhääldajaga. Seadeldise kasutamisel abonent ei tarvitse toimetada mingit reguleerimist. Käsitsedes nuppu ehk vastaval juhul automaatselt väljakutseketast, kutsuja abonent astub ühendusse keskjaamaga või soovitava abonendiga. Selle järele on tema mõlemad käed täiesti vabad, mis kõrvaldab peaaegu igasuguse hariliku mikrotelefoni kestvast kasutamisest tingitud väsitavuse. Sealjuures võib kõneleja oma asendi muuta, tutvuneda vajalikkude dokumentidega jne., kuulates ühtlasi teateid märksa vabamalt, kui see hariliku tele-

Eelsügisel

*On kummaline sügisilm :
Küll helendab päike, kuid siiski nii külm; —
Näen halla tardunud pisaraid maas, —
Kas sajud ja tormid ju tulemas ?*

*Ju metsas mühab sünge tuul,
Ju märkan mõnd kolletand lehtegi puul.
Ja hinges ärkab nukker aim,
Et liikumas surma ja hävingu vaim !*

*Nii mõttes tõe ees seisame :
Kuis imelaps looduse sarnane !
Kõik kaduv... Sõbra nii mõnegi
Aeg möödunu viinud meilt vägisi.*

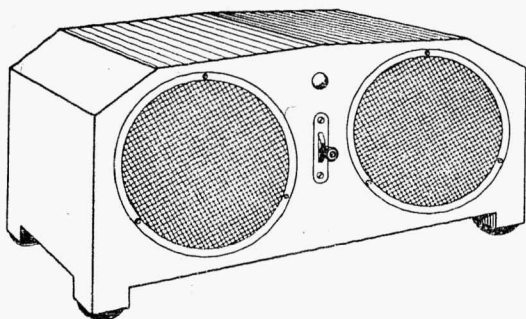
*Kuid haljas kevad saabub taas,
Kas kõik meist veel seda nägemas ?
Kas lahkunud mõni ? — Millal, kes ? —
On elu müstika vari me ees...*

*Kuid täna on ilu, on värskust veel,
Veel silman ma lillegi aias ja teel ;
Veel vaiksetel radadel matkata võib :
Eesügise leebus, kuis haarab ta meid !*

*Ja päikese poole pööran ma :
Veel täna mind silita, hellita !
Oo suudle, suudle veel, palun Sind, —
Kes teab, kas kevadel leiad taas mind !*

S. P.

foni juures võimalik on. Aparaaadi kasutamine on sellega mugavam ja ka hügieenilisem. Hääle tugevus reguleeritakse valjuhääldajas automaatselt sobivale niivoole, vastavalt iga ühenduse iseäraldustele. Mitmed isikud võivad võtta osa kõnelusest, mida on kuulda kõigil ruumis viibijail. Sääraselt võib korraldada ka nõupidamisi ja istungeid. Kui aga kõ-

nelus on konfidentsiaalse või isikliku iseloomuga, võib valjuhääldaja asendada hariliku mikrotelefoniga. Valjuhääldajaga aparaat võimaldab palju ratsionaalsemat aja kasutamist, kuna blokeerimis- ja ooteaegadel võib märksa vabamalt toimetada muid jooksvaid asju. Kõik see ergutab abonenti telefonikõnelusteks ja kahtlemata suurendab kõnede arvu kui ka kestust, seda enam, et aparaadi käsitsemine on äärmiselt lihtne.

Inglismaal katsetatav aparaadi tüüp kujutab endast kasti (vt. joon.) peamöö-

tudega $12 \times 6 \times 4\frac{3}{4}$ tolli ehk umbes $30 \times 15 \times 12$ sm. Aparaaadi esiküljel on kaks avaust: vasakul — valjuhääldaja ja paremal — mikrofoni paigutamiseks. Keskel, kahe eelmainitud avause vahel, asetseb signaallamp, mis süttib põlema niipea, kui aparaat sisse lülitatakse. Lambi all asetseb vastav lüliliija. Valjuhääldajana, samuti ka mikrofoni kasutatakse elektro-dünaamilist tüüpi aparaate, ainult selle vahega, et mikrofoni tarvitavat aparaati kasutatakse ilma mingi akustilise ekraanita. Resonantsi ärahoidmiseks see aparaadi kasti pool, kus asetseb mikrofoni, jäetakse lahtiseks põhjast ja tagaküljest. Valjuhääldaja on aga akustiliselt ekraniseeritud: tema tagakülg on asetatud tinakasti, seina pakusega $\frac{1}{8}$ tolli (1,6 mm), kuna külgseinad on seestpoolt kaetud vildi ja kautšuki kihtidega; selle konstruktsiooni juures võnkumissageduse muudud peaaegu ei avalda mõju ülekande headusele.

Katsetel harilikult bürooruumides saadi täiesti rahuldavat kõnekostvust, kui kõneleja, normaalse hääle tugevuse juures, asetses 60—90 sm kaugusel aparaadist. Vaiksemates ruumides suurenes ka vastav vahekaugus aparaadist.

Autor märgib, et aparaat on leidnud väga sooja poolehoidu kõigilt, kes teda on kasutanud. Aparaaadi hinna kohta ei ole esitatud andmeid, kuid autori arvates näib äärmiselt raske olevat luua veel ökonoomsemat konstruktsiooni, mis kindlustaks ühtlasi võrdse kvaliteediga ülekande.

Tehnilise ühingu tegevusest

Teatavasti teostub käesoleval kuul Postivalitsuses eelarve ettepanekute koostamine eelolevaks 1938/39. aastaks. Seda muu hulgas ka ametkonna teenijate koosseisude tasude alal.

Sel puhul võttis ametkonna direktor jutule ühingu esimehe A. Merilaidi, kes

kandis ette tehnilise ala teenijate ühingu soovid ülalnimetatud küsimustest. Eriti elavaks kujunes mõtetevahetus võrkude raamatupidajate tasude parandamise alal.

Loota on siiski mõningaid korrektiive paremuse poole tehniliste teenijate koosseisudes.

„POSTISARV“ nr. 10 ilmub 11. oktoobril.

„POSTISARV“ nr. 11 ilmub novembri keskpaigu, kaastööd palutakse saata hiljemalt 1. novembriks.

Käesolev number on hilinevad toimetusetöö takistuste tõttu, mida lahkesti vabandada palume.

Toimetuse.

A. Pitka 50-aastane

8. skp. oli Postivalitsuses 50-aastaseks sünnipäevalapseks sama valitsuse sekretär A. Pitka. Kuna tema otsese valitsemise, järelevalve ja korrastamise all on meie ametkonna isikliku koosseisu asjad, siis on igal ametkonna teenijal temaga kokkupuutumist või vähemalt „salajane side” kui oma teenistuskirja pidajaga. Ses mõttes oleksime huvitatud teadma, et A. Pitka oma ligi 30-aastase teenistuse tõttu meie ametkonnas, sellest ligi 20 aastat E. Vabariigi postivalitsuses personaalalal, omab isikkonnas asjade ajamiseks vajalised kogemused ning näib ka oma iseloomult neile ülesandele vastavat — kui püüdlik, vaikne töömees, vastutulelik ja esinemises tagasihoidlik. Teatavasti eraeluski põgeneb ta igast kärast, avalikkusest ja isegi organisatsioonidest meelsamini oma perekonda. Kuna A. Pitka on absoluutselt kaine elukulutamisega inimene, siis ka pärast 50-aastat ta on alles nooruslik, tugev ja terve ning töötab pikka iga, milleks me talle siinkohal südamest õnne soovime!

A. Pitka sünd. 8. sept. 1887 Saare maakonnas; lõpetanud Kuressaare linnakooli täieliku kursuse. Vene ajal juba 3-da järgu p.t.t. ametnik. Eesti ajal oli postivalitsuses isikkonna ala toimkonna juhatajaks juba alates 16. nov. 1919 ja personal jsk. juh. abiks — 1. märts. 1920. Postival. sekretäriks alates 16. nov. 1929. Teedemin. otsusega 1928. a. 26. nov. nr. 2537 rahalise autasu vääriliseks arvatud — teenete eest Eesti riigi loomisel.

Tallinna telefonivõrgu 50-a. juubel

Käesoleva aasta 11. oktoobril pühitseb Tallinna telefonivõrk oma poolesajaaasta juubelit. Nimelt asutati viiekümne aasta eest (11. oktoobril 1887. a.) ühe eraasutuse poolt Tallinna esimene telefonikeskjaam, mis hiljem läks riigi kätte.

Juubeli puhul annab Tallinna telefonivõrk välja telefonivõrgu juubelialbumi, mis ilmub „Postisarve” oktoobrikuu numbrina pidulikumas kuues ja märksa suuremal arvul, vähemalt 80-leheküljelisena, hulga kirjutistega võrgu arenemisest, tegevusest jne. Sisu kaunistab umbes poolsada pilti asutise personaalist, ruumidest, võrgu sisseseadest jne.

Juubelialbum kujuneb kindlasti päeva väärikamaks mälestusesemeks, mida võib soovitada igale teenijale.

Aastapäeval, 11. okt. k. 18.30 peetakse kaubandus-tööstuskogas pidulik kontsert-aktus, millele järgneb samades ruumides koosviibimine.

K. Ebrok 25 a. postiteenistuses

K. a. 23. septembril pühitses oma 25-aastast teenistusjuubelit Pärnumaa telegraafi-telefonivõrgu ülem Kristjan Ebrok.

K. Ebrok on sündinud Pärnumaal Hallingu vallas 6. detsembril 1891. a. Peale linnakooli lõpetamist astus Riia posti-telegraafi ringkonna juures asuvasse mehaanikute kooli. 23. septembril 1912. a. määrati Tartu p. t.-kontorisse mehaanikuks. Maailmasõja ajal teenis 81-ses sõjaväe telegraafi töökolonnis.

Eesti Vabariigi teenistusse astus 21. novembril 1918. a. Tallinna telefonivõrgu tehnikuks ja 1. märtsil 1920. a. nimetati samasse võrgu tehnilise toimkonna juhatajaks.

1. jaanuarist 1922. a. määrati Pärnu maakonna t.-t.-liini tehnikuks ja 7. augustist 1922. a. Pärnumaa t.-t.-võrgu ülemaks, missugusel kohal teenib praegu.

Ühel ajal on juubilar Kaitseliidu Pärnumaa Maleva sidepealikuks.

Juubilari tuntakse tubli, vastutuleliku ja kohusetruu administraatorina.

Jätkuks juubilaril veel kaua aastaid, tahet ja jõudu töötamiseks vastutusrikkal kohal ametkonna ja rahva kasuks.

JUUBILARE OKTOOBRI.

25. a. teenistuse juubelit pühitseb kaks Tallinna peapostkontori teenijat, 2. okt. vanem postiljon Vassili Ignatovits ja 14. okt. 1-b järgu ametnik Otto Mets.

TEENISTUSLIKKE TEATEID

NIMETATAKSE AMETISSE

Abilon, Valter — Tallinn Vaksali postkontori posti pealelaadijaks, 27. juul. 1937.

Mägar, Urvi — Lüganuse ptk. 4. j. am.-vabat., 1. aug. 1937.

Tõns, Karl — Petseri ptk. noor. post., 2. aug. 1937.

Vilep, Friedrich — Tallinna peapostk. noor post., 5. aug. 1937.

Rosin, Felix — Mustvee ptk. noor. post., 9. aug. 1937.

Männiko, Boris — Tallinna peapostk. noor. post., 16. aug. 1937.

Luttrus, Harald — Tallinna peapostk. noor. post., 16. aug. 1937.

Sepp, Selma — Antsla ptk. 4. j. am.-vabateenijaks, 1. sept. 1937.

Pettai, Olga — Tartu telefoniv. 4. j. am.-vabateenijaks, 1. sept. 1937.

Vahter, Mihail — Juuru ptk. noor. post., 3. sept. 1937.

Ots, Rein — Tallinna peapostk. noor. post., 4. sept. 1937.

NIMETATAKSE P.-T.-T. MEH. KANDIDAA- DIKS

Kulgevee, Nikolai — Tallinna telefonivõrku, 1. aug. 1937.

Kanarbik, Enn — Tartu telefoniv., 1. sept. 1937.

MÄÄRATAKSE UUELE AMETILE

Kivimäe, Johan, Mõisaküla ptk. noor. post. — Aegviidu ptk. 4. j. am.-vabat., 16. aug. 1937, teen. huvides.

PAIGUTATAKSE ÜMBER

Raudsepp, Elmar, Tallinna telefoniv. meh. kand. — Kohila ptk., 1. aug., teen. huvides.

Aro, August, Võru ptk. 2-b j. am. — Valga ptk., 2. aug. 1937, omal palvel ja kulul.

Säde, Hendrik, Petseri ptk. noor. post. — Võru ptk., 3. aug. 1937, teen. huvides.

Kimmel, Tõnis, Mustvee ptk. noor. post. — Mõisaküla ptk., 9. aug. 1937, teen. huvides.

Avloi, Minna, Lüganuse ptk. 3. j. am. — Valga ptk., 10. aug. 1937, omal palvel ja kulul.

Tsirkel, Timofei, Petseri ptk. 4. j. am. —

Irboska ptk., 24. aug. 1937, teen. huvides ja enda nõusolekul.

Aaviku, Leenart, Irboska ptk. 4. j. am. — Petseri ptk., 24. aug. 1937, oma palvel ja kulul.

Voitk, Hildegard, Juuru ptk. 4. j. am. — Rakvere ptk., 3. sept. 1937, teenistuse huvides.

Kartau, Armilde, Antsla ptk. 4. j. am. — Pärnu ptk., 4. sept. 1937, omal palvel ja kulul.

KÖRGENDATAKSE AMETIJÄRGUS

Pöder, Karl, Tartumaa t.-t.-v. 2. j. jsk. juh. — 1. j. jsk. juh., 1. sept. 1937.

KUSTUTATAKSE AMETKONNA TEENIJATE NIMEKIRJADEST

Aser, Jüri, Tallinna peapostk. van. post. — 6. aug. 1937, surma tõttu.

VALLANDATAKSE AMETIST

Õiglas, Ruth, Haapsalu ptk. am. õpil. — 7. aug. 1937, omal palvel.

Rannik, Mike, Tallinna ptk. noor. post. — 16. aug. 1937, omal palvel.

Vabi, Mikk, Tallinna ptk. van. post. — 22. aug. 1937, BES § 4186 ja Riigiteen. tasude seaduse § 23 põhjal.

Avik, Aleksander, Tallinna peapostkontori 1-b j. am. — 22. aug. 1937, Riigiteen. seaduse § 39 p. 4 b lit. ja Riigiteen. tas. sead. § 23 põhjal, parandamatu haiguse tõttu.

Kanasaar, Epp, Tartu telefoniv. 4. j. am. — 26. aug. 1937, omal palvel.

Rajala, Augustin, Sindi ptk. van. post. — 21. sept. 1937, BES § 4186 ja Riigiteen. tasude sead. § 23 põhjal, parandamata haiguse tõttu.

NIMEDE MUUTMISI

Pärnu ptk. 1-b j. am. Johann Jürgens — **Johann Laik.**

Tartu telefonivõrgu 3. j. am. Salme Karlson — **Salme Nõmmeleht.**

Tartu telefonivõrgu meh.-vabat. Georg Pahlberg — **Jüri Pargas.**

Keila ptk. 4. j. am.-vabat. Marta Tiismann — **Marta Tiismaa.**

Pärnu ptk. 4. j. am. Elisaveta Rajala — **Eliisabet Rajala.**

Tallinn-Vaksali ptk. 2-a j. am. Ignati Sidlovski — **Ignati Selvet.**

„ESTOTRÜKI“ peremeest

Voldemar Rebast

mälestab

„Postisarve“
toimetus ja talitus

Tellimise hind: 12 kuud — 1 kr. 50 snt., 6 kuud — 80 snt., 3 kuud — 45 snt.
Väljaandja: Tallinna Peapostkontori Ametnike Kogu. Tegev- ja vastutav toimetaja R. Kroon.
Toimetuse ja talituse asukoht: Tallinn, Vene 9, aadress: „Postisarv“ Tallinn, postk. nr. 266.
Trükkikoda „Estotrükk“, Tallinn, S. Karja 8.

POSTISARV nr. 10

ilmub 11. oktoobril Tallinna telefonivõrgu 50-a.
juubelialbumina heal paberil ja rikkalikult
illustreeritud sisuga.

„Postisarve“ tellimise hinnad:

aastaks	— Kr. 1.50
poolaastaks	— „ 0.80
veerandaastaks	— „ 0.45

NAISTE JA MEESTE

VIHMAKUUBESID,
kummist ja impregn.
KALOSSE,
VIHMAVARJE,
VAHARIET,
JUTEVAIPU,
LINOLEUMI
ja
PUDUKAUPA

soovitab suures valikus

KULL'I ÄRI
TALLINN, VANA POSTI 8

Osamaks võimaldatud

Orderid saadaval Tallinna pea-
postkontoris prl. K. Avloilt.

Elektriäri

K. Thomson

Tallinn, Vene t. 13. Telefon 432-70

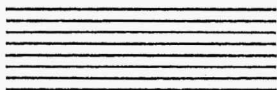
Müüb odavasti
kõiksugu elektritarbeid

Hind 20 senti

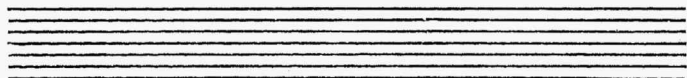
SUURES VALIKUS

välis- ja kodumaa

kleidi-, mantli- ja ülikonna-

RIIDEID

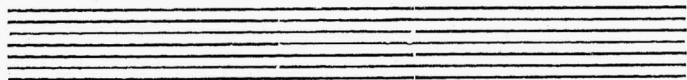
aknakardinaid, pörandavaipu,
vateeritud, villaseid ja tüllvoodivaipu,
igasuguseid pesu- ja linariideid

s o o v i t a b

JULIUS ROSING

Tallinn, Suur Karja 11. Telefon 445-84

Müük 6-kuulise järelmaksuga

Orderid saadaval Tallinna Peapostkontoris prl. K. Avloi't